

Locatieverkenning leisure voorzieningen

Quickscan en advies potentiële locaties voor een wielerbaan, outdoorfun en evenementenlocatie in Zwolle

BUREAUBUITEN
economie & omgeving

Locatieverkenning leisure voorzieningen

Quickscan en advies potentiële locaties voor een wielerbaan, outdoorfun en evenementen-locatie in Zwolle

Auteurs:
Desiree van der Heide MSc
Nanne van der Struijs MSc

Projectnummer 1898

Aangeboden aan:
Gemeente Zwolle
t.a.v. M. Willems, I. Tuqan en A. Tuinman
24 november 2023

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

1.1 De vraag 4
1.2 Totstandkoming van de verkenning 4
1.3 Toelichting matrix locatiekansrijkheid 5
1.4 Afbakening 5
1.5 Leeswijzer 5

2 Ambitie van de stad: kaders voor ontwikkeling 7

2.1 Sprong in stedelijkheid: meer mensen, stedelijker profiel 7
2.2 Toekomstige vrijetijdsbehoefte 7
2.3 Evenementensector Zwolle onder druk 13
2.4 Kansen voor medegebruik en combinatie van recreatieve voorzieningen 14

3 Verkenning locatie wielerbaan 15

3.1 Beleid en ambitie gemeente Zwolle 15
3.2 Toelichting eisen en wensen initiatiefnemers 17
3.3 Mogelijke locaties 17
3.4 Conclusie: twee locaties het meest kansrijk 18

4 Verkenning locatie outdoor bedrijven 21

4.1 Beleid en ambitie gemeente Zwolle 21
4.2 Toelichting eisen en wensen initiatiefnemers 21
4.3 Mogelijke locaties 22
4.4 Conclusie: diverse vraag leidt tot veel potentiële locaties 24

5 Verkenning locatie grootschalige evenementen 28

5.1 Beleid en ambitie Gemeente Zwolle 28
5.2 Toelichting eisen en wensen initiatiefnemers 28
5.3 Mogelijke locaties 29
5.4 Conclusie 31

6 Advies 33

6.1 Breder recreatievraagstuk richting 2030-2040 33
6.2 Stadsbroek als multifunctioneel recreatiegebied 33
6.3 Ontwikkelen opstapnetwerk kleinschalige waterrecreatie 37
6.4 Zwolle verder profileren als wielerstad 37
6.5 Keuzes maken ten aanzien van evenementen 37

1 Inleiding

De stad Zwolle ontwikkelt zich snel en daar horen voldoende en passende voorzieningen voor sport en vrije tijd bij. Mede naar aanleiding van het onderzoek naar de toekomstige behoefte aan recreatievoorzieningen voor de gemeente Zwolle in 2030 en 2040 heeft de gemeente Zwolle Bureau BUITEN gevraagd om mogelijke locaties te zoeken voor drie verschillende recreatieve voorzieningen: een plek voor een wielerparcours, een locatie voor outdoor bedrijven en een plaats voor grootschalige evenementen (met veel impact) in de buitenlucht.

1.1 *De vraag*

De gemeente Zwolle vindt het belangrijk om voldoende ruimte te geven aan vrijetijds- en sportvoorzieningen, zowel voor de ontwikkeling van de stad als voor een sportieve, leefbare en gezonde woonomgeving. Uit het Adviesrapport recreatiebehoefte Zwolle 2030 en 2040 blijkt dat de stad op korte termijn te maken gaat krijgen met een toenemende recreatievraag als gevolg van bevolkingsgroei en inbreidingsbeleid. Er is in kaart gebracht hoeveel hectare recreatiegroen nodig is in 2030 en 2040. Het adviesrapport omvat een kansenkaart voor verschillende locaties en zoekgebieden én adviezen over hoe deze gebieden in te richten.

In de komende periode ontwikkelt de gemeente nieuw groen- en recreatiebeleid waarvoor deze berekeningen als bouwsteen zijn gebruikt. Vanuit dit onderzoek ontstond de vraag: is er, binnen de kaders van het advies uit het Adviesrapport recreatiebehoefte 2030 en 2040, ruimte om locaties aan te wijzen voor specifiek recreatief gebruik, voortkomend uit 3 verschillende initiatieven uit de samenleving?

Deze rapportage gaat over drie verschillende locatievraagstukken[1]:

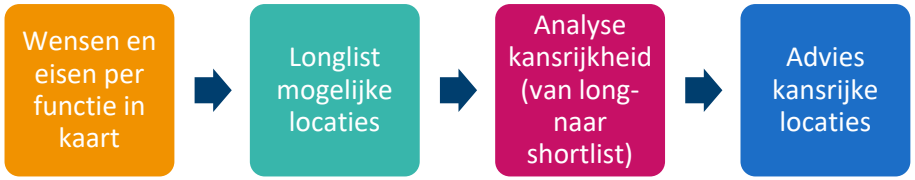
A. Een vaste locatie voor een **wielerparcours** in de stad. De vraag komt vanuit de wielerclub namens vier organisaties die een gezamenlijke plek zoeken voor de wielersport.
B. Locatie(s) voor **outdoor bedrijven**, naar aanleiding van drie ondernemers die een vaste plek zouden willen hebben voor de activiteiten die ze aanbieden. De gemeente wil daarvoor enkele locaties selecteren waar outdoor bedrijven hun groepen, vooral scholen, kunnen ontvangen. De aanwezigheid van water heeft de voorkeur.
C. Een **outdoor (dance-)evenementenlocatie**. Zwolle is een jonge stad en wil dat ook blijven in de toekomst. Bij deze ambitie past de verkenning naar een vaste locatie waar dance- en andere muziekevenementen plaats kunnen vinden.

1.2 *Totstandkoming van de verkenning*

Voor elk van deze drie onderwerpen is het volgende in kaart gebracht:

1. **Wensen en eisen** van zowel ondernemer als gemeente – per type voorziening (criteria);
2. Inzicht in **potentiële locaties** voor de voorzieningen (o.b.v. inzichten initiatiefnemers en betrokken beleidsadviseurs);
3. **Advies over de meest kansrijke locatie(s)** voor elk van de leisure voorzieningen op basis van de eerder in kaart gebrachte eisen, wensen en mogelijkheden, met speciale aandacht voor kansen voor multifunctioneel gebruik.

[1] *De gemeente heeft ook ambities om een pumptrackbaan te realiseren, aansluitend bij het in ontwikkeling zijnde BOSS-beleid. In deze analyse is geen concrete studie uitgevoerd naar mogelijke locaties, maar er is op hoofdlijnen wel rekening gehouden met deze ambitie indien er kansen voordeden.*

Deze verkenning is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Zwolle en initiatiefnemers van de drie sport- en vrijetijdslocaties (namen bekend bij gemeente).

1.3 *Toelichting matrix locatiekansrijkheid*

De geïdentificeerde locaties en criteria zijn in een matrix tegen elkaar afgezet om de kansrijkheid van de locaties te analyseren. Sommige criteria zijn van belang voor alle leisure voorzieningen, zoals:

- Beschikbaar oppervlak;
- Grond in eigendom van de gemeente ja/nee;
- Gelegen in/nabij Natura 2000 en/of NNN gebied;
- Aanwezigheid van nutsvoorzieningen (water, stroom, data etc.);
- Bestaande parkeergelegenheid;
- Aanwezige ontsluiting/toegangswegen (o.a. connectie stations, fiets-/loopafstand, autoverkeer);
- Passende recreatieve ontwikkeling;
- Kansen voor multifunctioneel gebruik;
- Overige haken en ogen specifiek voor de locatie.

De criteria die van belang zijn voor een specifieke leisure voorziening worden in de betreffende hoofdstukken nader toegelicht. Voor de wielerbaan kan gedacht worden aan of het gebied ook geschikt is (te maken) voor mountainbiken, voor outdoor bedrijven aan de aanwezigheid van (zwem-/vaar)water en voor grootschalige evenementen aan een gebied met festivalbeleving. Het invullen en tegen elkaar afwegen van deze criteria leidt tot een eindoordeel per locatie. Het eindoordeel en de kansrijkheid van de locaties per voorziening zijn als tabellen opgenomen in de betreffende hoofdstukken.

Hierbij hanteren we een stoplicht model:

- **groen** is kansrijk op basis van criteria en passend bij beleid/Omgevingsvisie
- **oranje** is mogelijk kansrijk, maar vraagt nader onderzoek of gemeentelijke of bestuurlijke actie (functiewijziging, bestuurlijk besluit, aanleg voorzieningen, afstemming met omwonenden etc.)
- **rood** betekent niet kansrijk op basis van de criteria óf wordt negatief geadviseerd om uiteenlopende redenen, toegelicht in tekst.

1.4 *Afbakening*

Dit onderzoek betreft een *verkenning* naar mogelijke locaties voor een wielerparcours, dance-evenementen en outdoor bedrijven, en naar kansen voor multifunctioneel gebruik. De gemeente heeft behoefte aan een overzicht van alle potentiële locaties, inclusief plussen en minnen op de verzamelde eisen en wensen. Op basis van deze verkenning zal de gemeente verder onderzoeken hoe een eventueel vervolgtraject eruit komt te zien.

1.5 *Leeswijzer*

Het rapport begint met een beschouwing van relevante beleidsstukken, trends en ontwikkelingen en zicht op de schaalgroei van de stad. Dit hoofdstuk geeft op hoofdlijnen antwoord op de vraag: is de voorliggende ruimtevraag logisch en past deze bij het huidige beleid van de gemeente? We duiden dit aan de hand van de Omgevingsvisie, BOSS-beleid (bewegen, ontmoeten, sport en spel), Visie sportaccommodaties, het

evenementenbeleid, het Adviesrapport recreatiebehoefte 2030-2040 en ondersteunende informatie uit o.a. de Leefstijlvinder en trends en ontwikkelingen op gebied van buitenrecreatie.

Daarna volgen drie hoofdstukken.
De hoofdstukken volgen dezelfde structuur:

- match met beleid en ambitie;
- eisen en wensen van initiatiefnemers/ondernemers;
- een lijst met mogelijke locatie gekleurd naar kansrijkheid;
- een conclusie waarin gesteld wordt welke locaties kansrijk kunnen zijn voor toekomstige ontwikkeling.

In het laatste hoofdstuk staat vervolgens het advies aan de gemeente, waarin ook aandacht is voor multifunctioneel ruimtegebruik, mogelijke ontwikkelrichtingen en overige aandachtspunten.

2 Ambitie van de stad: kaders voor ontwikkeling

Voordat we inzoomen op de ruimtelijke mogelijkheden voor een nieuw wielerparcours, een locatie voor outdoor bedrijven en een locatie voor grootschalige evenementen, is het verstandig om de vraag en de aanleiding te duiden, en te onderzoeken in hoeverre de voorliggende voorzieningen aansluiten bij het beleid en de ambities van de stad. De Omgevingsvisie, het concept BOSS-beleid en het 'Adviesrapport recreatiebehoefte Zwolle in 2030 en 2040' bieden elk aanknopingspunten voor de zoektocht naar locaties voor de drie soorten leisure voorzieningen.

2.1 *Sprong in stedelijkheid: meer mensen, stedelijker profiel*

Zwolle is op weg naar een flinke sprong in stedelijkheid. De gemeente zet met de Omgevingsvisie een ambitieus fundament neer richting een gezonde toekomst, waarbij het stedelijke karakter niet verloren gaat en voldoende ruimte wordt gemaakt voor recreatie, ontspanning, sport, spel en sociale activiteiten. De gemeente verwacht een toename van 10.000 woningen tot aan 2030 en nog eens 5.000-15.000 extra woningen in de periode tot 2040 (Omgevingsvisie, 2021). Het huidig inwoneraantal (130.000) zal daarmee flink gaan stijgen. De gemeente wil deze groei huisvesten door inbreiding en hoogbouw. Dat zal gaan zorgen voor een sterk stedelijk profiel in de centrumwijken en dat betekent dat het drukker zal worden in de gehele stad, dat er meer mensen plek nodig hebben om te recreëren en dat het stedelijke voorzieningenniveau mee moet groeien.

2.2 *Toekomstige vrijetijdsbehoefte*

Hoewel we niet kunnen voorspellen welke mensen er in de toekomst in Zwolle komen wonen, kunnen we wel een inschatting maken van hoe de vrijetijdsbehoeften er ongeveer uit komen te zien. Dat doen we aan de hand van profielen van de 'Leefstijlvinder', trends op gebied van recreatie en sport en de uitkomsten van het onderzoek naar recreatiebehoeften.

2.2.1 ***Vrijetijdsprofiel: grote groep plezierzoekers en avontuurzoekers***

Uit de data van de Leefstijlvinder, uitgebreid geanalyseerd in het eerdere onderzoek naar de toekomstige recreatiebehoefte, blijkt dat Zwolle een bovengemiddeld grote groep plezierzoekers, stijlzoekers en avontuurzoekers heeft, passend bij het profiel van een (middel)grote stad met aanwezigheid van kennisinstituten. De Leefstijlvinder segmenteert deze doelgroepen op basis van vrijetijdsbehoeften en niet op basis van demografische gegevens.

Plezierzoekers zoeken vertier, festivals en evenementen

Plezierzoekers zijn bij uitstek mensen die graag evenementen bezoeken. 'Gezelligheid' is voor plezierzoekers het belangrijkste motief om er op uit te trekken. Zij ondernemen vaker activiteiten in groepsverband en vinden horeca belangrijk. Plezierzoekers zijn in absolute zin de grootste groep in Zwolle. We verwachten dat de verhouding tussen de leefstijlen de komende jaren niet veel zal gaan veranderen, behalve dat het absolute aantal uiteraard zal stijgen. Dat betekent voor het recreatieve aanbod dat de vrijetijdsbehoeften en -motieven van deze groep niet onderschat moeten worden om een mismatch tussen planning en daadwerkelijke behoeften te voorkomen. Dit is met name belangrijk voor evenementen en outdoor activiteiten.

Wielerparcours past goed bij de behoeften van de sportieve Stijlzoeker

Stijlzoekers zijn vaak sportieve mensen en halen eer uit competitie, unieke evenementen en prestige. Voor deze groep kan een wielerbaan een interessante ontwikkeling zijn, mits deze voorziet in elementen die de

stijlzoeker interessant vindt: sportieve uitdaging, goede faciliteiten, evenementen, competitie en een unieke setting. In Zwolle bevinden de stijlzoekers zich iets meer in de regio (in relatieve zin) waardoor het wielerparcours ook een aanzuigende werking kan hebben op de nabije regio. De sportdeelname is in Zwolle relatief hoog, blijkt uit de benchmark met drie andere Nederlandse steden met een vergelijkbaar stedelijk profiel (Den Bosch, Breda en Amersfoort)[2].

Avontuurzoekers
Avontuurzoekers zijn met name te vinden in de binnensteden van grote steden. Deze groep is in Zwolle sterk geconcentreerd in de Binnenstad, een gebied waar het niet alleen drukker wordt, maar waar ook minder ruimte is om uit te breiden. Dat is voor de avontuurzoeker niet heel erg, want zij zijn bereid om een stukje te reizen om de natuur op te zoeken of om iets unieks te beleven. Avontuurzoekers zijn minder groepsgericht dan plezierzoekers, maar zoeken uitdaging en unieke activiteiten. Net als stijlzoekers zijn ze ook graag op of rondom het water te vinden. Realisatie van een outdoor hub, waardoor kleinschalige organisaties in hun bedrijfsvoering ruimte zien voor nieuwe sporten, zou (afhankelijk van de vorm) kunnen passen bij de avontuurzoeker.

Dit betekent voor de toekomstige ontwikkeling van Zwolle dat, naast het bewaken van rust en specifieke natuurwaarden, ook voldoende plaats moet zijn voor de recreatiebehoefte van deze groepen.

2.2.2 *Algemene trends recreatie, sport en vrijetijd*
Niet alleen het inwoneraantal verandert, ook de wensen van recreanten veranderen. Zo is er meer behoefte aan afwisseling, minder verplichting en minder vaste tijden. Met name voor jongere mensen, die de stad hoopt aan te trekken en vast te houden, is het wenselijk om een uitgebreid en aantrekkelijk recreatief (en sportief) aanbod te realiseren.

Hernieuwde aandacht voor gezondheid, buiten zijn en ontspanning
Recreatie in een groene omgeving wordt steeds meer geassocieerd met gezondheid, rust en ontspanning. Als gevolg hiervan wordt het ‘in de natuur zijn’ en ‘buiten recreëren’ belangrijker als vrijetijdsbesteding. De populariteit van gebieden waar men de natuur kan beleven door actief te zijn – door bijvoorbeeld te wandelen, fietsen of kanoën – neemt toe. Buitenrecreatie draagt bij aan een gezonde leefomgeving en daarmee aan het voorkomen van gezondheidsproblemen in de samenleving. Ook de interesse in en bewustwording van de natuur blijken voor kinderen belangrijk te zijn. Het belang van ‘buiten zijn’ is ook tijdens de coronapandemie nogmaals gebleken: mensen trokken er massaal op uit om te recreëren in een groene omgeving.

Naast het feit dat er steeds vaker buiten gerecreëerd wordt, neemt de diversiteit aan (individuele) activiteiten die men onderneemt in het groen ook toe. Zo zijn activiteiten als bootcamps, wielrennen en suppen populairder. Ook de opmars van de e-bike is duidelijk merkbaar. Deze toegenomen diversiteit betekent ook dat de wensen veranderen: een groengebied met veel activiteit wordt vaak positiever beoordeeld dan een minder levendig groengebied. Wandelen en fietsen zijn onverminderd populair en blijken de meest tijdloze vormen van buitenrecreatie. Ongeveer 10,5 miljoen Nederlanders wandelen voor hun plezier en 8,2 miljoen Nederlanders fietsen voor hun plezier[3]. Veel recreanten zien het belang van wandelen en fietsen: niet alleen als rustgevende activiteit, maar ook voor het voorkomen van gezondheidsklachten. Het ‘in de buitenlucht’ actief zijn is de grootste motivatie.

[2] Adviesrapport recreatiebehoefte Zwolle in 2030 en 2040 (2023)

[3] Fietsplatform en Wandelnet, 2018

Waterrecreatie populair
Buitenrecreatie, zoals fietsen en wandelen, is de nummer één meest ondernomen vrijetijdsactiviteit van Nederlanders[4], maar ook waterrecreatie is populair. We zien een grote behoefte aan mogelijkheden voor recreëren op of aan het water. De verwachting is dat door het groeiende aantal warme dagen, de behoefte aan mogelijkheden voor waterrecreatie en zwemmen verder zal toenemen. Daarbij zien we een toenemende interesse in actieve (en deels nieuwe) vormen van waterrecreatie als (kite)surfen, suppen, waterskiën, wakeboarden en foilen. De aandacht voor varen verschuift naar drijven en verblijven en plezier op het water. In combinatie met land zien we nieuwe populaire activiteiten zoals (alternatieve) triatlons, trailrunnen en treasure hunting.

Het algemene beeld is jarenlang geweest dat de traditionele watersporter vergrijst en het bootbezit structureel afneemt. Echter, door Corona is de verkoop en verhuur van boten toegenomen. Of dit op lange termijn ook door blijft zetten is nog niet bekend. Wel is te zien dat het bezit niet langer voorop staat, maar het gebruik. Het accent in de watersport verschuift van bootbezit naar bootverhuur: varen moet gezien worden als een service[5]. De aandacht van de consument verschuift daarbij ook van varen naar drijven en verblijven en plezier op het water. Ook is er een toenemende interesse in deelconcepten, elektrisch varen en actieve vormen van waterrecreatie, zoals (kite)surfen en suppen. Ondernemers in de waterrecreatiesector moeten nieuwe concepten en andere verdienmodellen ontwikkelen en meer doen dan alleen het verhuren van ligplaatsen.

2.2.3 *Noodzakelijke uitbreiding recreatief groen en zwemplaatsen*
Op basis van berekeningen uit de GAP-analyse uit het Adviesrapport recreatiebehoefte schatten we in dat Zwolle aan de volgende uitbreidingen moet denken richting 2040:

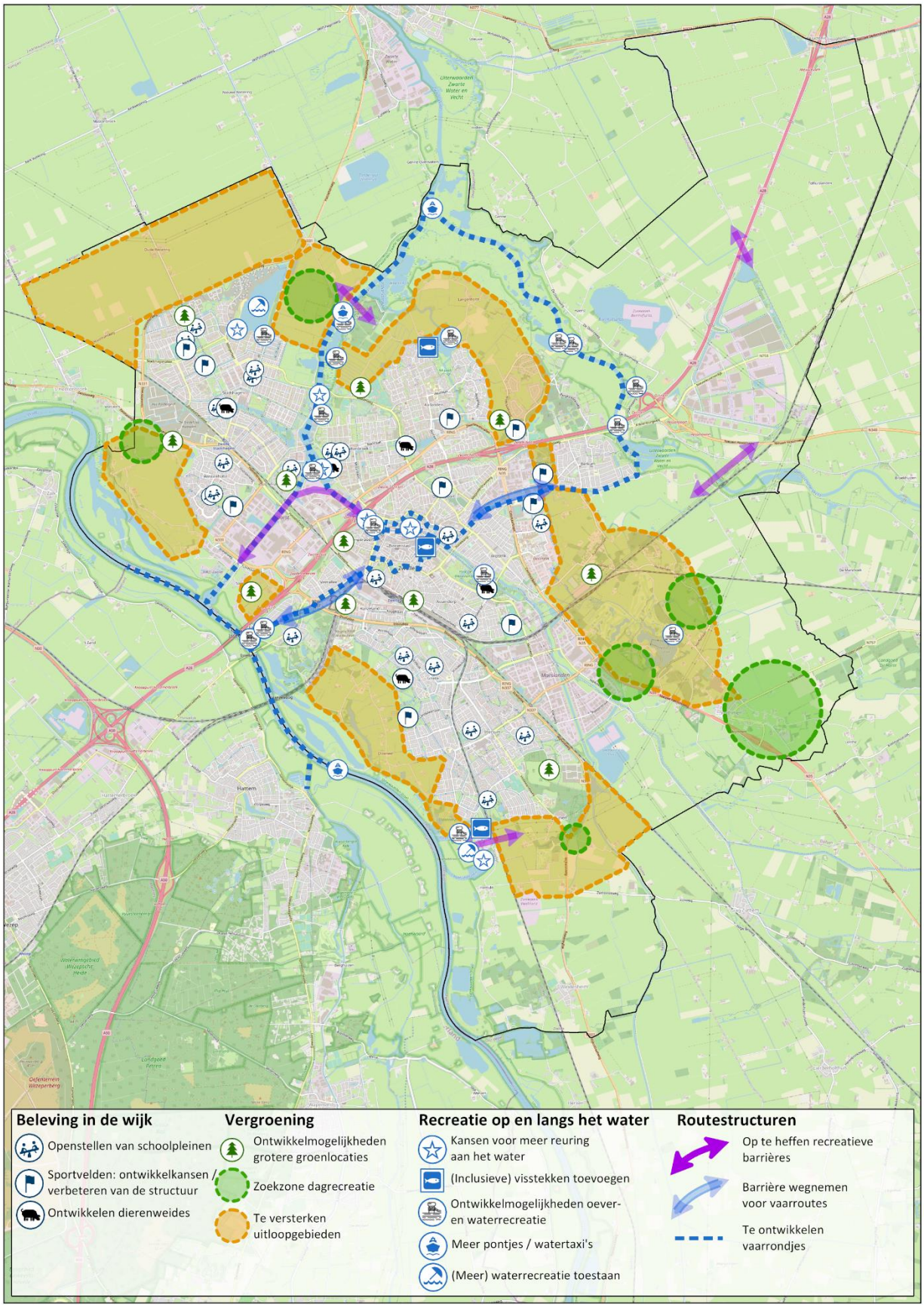
- **120-190 hectare aan parken en plantsoenen**;
- **50-75 hectare gemeentelijk beheerd groen** buiten de stad, denk bijvoorbeeld aan recreatiebos zoals het Westerveldse Bos of ander type (semi-)openbare natuur met voorzieningen, belevingswaarde en gebruikswaarde;
- **3-5 extra tewaterlaatplekken**;
- **45-70 kilometer extra wandelroute**. Dit zijn routes over aantrekkelijke paden en wegen (waaronder een deel vrijliggend wandelpad), als onderdeel van het wandelnetwerk;
- **220-340 kilometer fietspad** (utilitair en recreatief), waarvan tussen de 70 en 100 km door aantrekkelijk gebied in de stad en 55 en 85 km door aantrekkelijk gebied buiten de stad. Voor fietsen geldt dat er al een goed fietsnetwerk aanwezig is en dat nieuw te ontwikkelen paden goed aangesloten moeten worden op het bestaande netwerk;
- **1,3-2 hectare strand**, wat overeenkomt met ongeveer een extra zwemplas (gebaseerd op de capaciteit van de huidige plassen).

Waar moeten deze opgaven dan landen? De conclusie van het adviesrapport is in grote lijnen dat het recreatieareaal in de groene contour rondom de stad in de nabije toekomst vergroot én verrijkt moet worden. Op de volgende pagina is te zien dat de kansen voor het uitbreiden van uitloopgebieden en recreatiegebieden vooral aan de stadsranden liggen, met aandacht voor het versterken van routes en verbindingen, maar ook voor separate, locatie-gebonden opgaven.

[4] Trendrapport Toerisme, Recreatie & Vrije Tijd (2020)

[5] Trendrapport Toerisme, Recreatie en Vrije Tijd, 2019

Figuur 1: Ontwikkelkaart uit Adviesrapport recreatiebehoefte Zwolle in 2030 en 2040 (aanpassing Bureau BUITEN oktober 2023)

De recreatieve opgaven zijn onder te verdelen in de volgende thema's (zie ook legenda kaart op pagina 9):

- Groenbeleving in de buurt;
- Groene recreatie in en om de stad;
- Recreatie in, op en om het water;
- Routestructuren (fietsen en wandelen).

Groenbeleving in de buurt

In het Adviesrapport recreatiebehoefte Zwolle in 2030 en 2040 gaan we uit van ongeveer 120-190 hectare extra aan beleefbaar groen binnen de bebouwde kom (in de wijk). Denk bijvoorbeeld aan parken en plantsoenen, bijvoorbeeld in combinatie met een speelplaats. De berekening in het rapport is gemaakt op basis van de bevolkingsprognose en de huidige verhouding groen-per-woning in de binnenstedelijke gebieden. Het doortrekken van de huidige verhouding park en plantsoen per woning is logisch omdat uit het Buurt-voor-buurt onderzoek 2020 blijkt dat inwoners best tevreden zijn met het huidige groen. Natuurlijk zijn er binnen de stad wel enkele verschillen: met name in de buurten in het centrum, zoals Kamperpoort, Indische Buurt en Binnenstad, is er behoefte aan extra beleefbaar groen. Groenbeleving staat wat ons betreft niet per se gelijk aan landbeleving: *outdoorfun* en/of waterrecreatie telt niet mee in de berekening voor het uit te breiden groenareaal, maar versterkt wel het recreatieve aanbod *binnen dit areaal* voor de inwoners van de stad (jong en oud) en regionale bezoekers.

Groene recreatie in en om de stad

Zoals uit de kaart op pagina 9 blijkt, moet de stad de komende jaren investeren in het ontwikkelen van een soort groene zoom rondom de stedelijke kern en de buitenwijken. Naast groene dooradering van elke individuele wijk, is voldoende recreatiegebied van groot belang om de toekomstige behoefte op te vangen. De ruimte binnen gemeentegrenzen wordt schaarser. Kijkend naar het huidige bebouwingspatroon en de inbreidingskoers uit de Omgevingsvisie, zien we noodzaak in het behouden, ontwikkelen en versterken van de groene rand. Binnen deze rand moeten mogelijkheden ontwikkeld worden voor zowel intensieve als extensieve vormen van recreatie. Kansen voor dagrecreatie, geschikt voor meerdere doelgroepen en voor meervoudige recreatieve activiteiten (denk bijvoorbeeld aan het huidige Westerveldse Bos) zien we met name in Stadsbroek. Daarnaast zien we kansen voor het verbreden van het recreatiegebied rondom de Wijthmenerplas en Zwolle Oost. Op voorhand zijn met name deze locaties geschikt voor de aanleg van een wielerbaan in combinatie met andere mogelijkheden voor beweging, ontspanning en recreatie, omdat op dagrecreatieplaatsen het voorzieningenniveau logischerwijs hoger is dan in de natuur en voor minder verstoring zorgt dan rondom kwetsbare natuur zoals in het rivierenlandschap langs de Vecht.

In het Adviesrapport recreatiebehoefte Zwolle in 2030 en 2040 adviseerde we de gemeente Zwolle eerder om 50 tot 75 hectare gemeentelijk beheerd groen buiten de stad te ontwikkelen. Dat kan in de vorm van een recreatiebos zijn, zoals het Westerveldse Bos, of een ander type (semi-)openbare natuur, zolang er voldoende recreatieve mogelijkheden zijn (wandelen, fietsen, andere recreatievormen). Ook moet het groen voldoende belevingswaarde hebben, eventueel met gebruik van zonering: donkerte, stilte, rust, natuur, uitzicht en zichtlijnen maken daar onderdeel van uit. Zwolle is relatief bosarm, dus het ontwikkelen van een recreatiebos in combinatie met andere recreatieve functies ligt voor de hand. Hoewel de 50 tot 75 hectare ook verdeeld over de stad gerealiseerd kan worden, is de minimale maat van één gebied zo'n 40-50 hectare. Dat is nodig om ook nog voldoende rust en natuur te kunnen ervaren. Als het gebied een landschappelijke eenheid vormt met een naastgelegen rustig en toegankelijk natuurgebied of landelijk gebied, kan het eventueel ook een kleiner gebied worden.

We schreven in het rapport al over het participatieproces 'Verkenning Stadsbroek/IJsselvizier" waaruit bleek dat bewoners kansen zagen om

Stadsbroek in te richten als nieuw recreatiegebied. Het inrichten van het gebied sluit aan bij de behoefteberekening en ook bij de kansen die wij zien voor het verder ontwikkelen van de Milligerplas (zie 6.3.2). De zoekzones voor dagrecreatie (waaronder Stadsbroek) zijn op de ontwikkelkaart op pagina 9 aangegeven.

Recreatie in, op en om het water
In het Adviesrapport recreatiebehoefte Zwolle in 2030 en 2040 schreven we eerder *"Wanneer de stad groeit, en waterrecreatie populair blijft, dan is het aan te raden om ook het aantal tewaterlaatplekken uit te breiden. De indruk bestaat dat de bestaande tewaterlaatplekken intensief gebruikt worden. Denk hierbij niet alleen aan boothellingen of strand, maar ook aan steigers, aanmeerplaatsen en/of opstapplekken voor kano's of SUPs. Juist kleinschalige waterrecreatie biedt inwoners een alternatief voor zwemmen, terwijl ze toch de ontspanning, rust en verkoeling van het water op kunnen zoeken."* We adviseerden 3-5 extra tewaterlaatplekken en in combinatie met het vierde en laatst thema 'routestructuren' ook het vergroten van de mogelijkheden om rondjes te kanoën vanuit de eigen wijk.

Daarnaast adviseren we de stad Zwolle 1,3 tot 2 hectare extra strand te realiseren om in de groeiende vraag naar verkoeling te voorzien. Dit komt ongeveer overeen met de stranden die nu rondom de drie belangrijke recreatieplassen liggen. Vanwege klimaatverandering is er meer behoefte aan veilig, verkoelend en schoon zwemwater. Zwemmen in de IJssel, Vecht en het Zwarte Water is onwenselijk en gevaarlijk. Rondom deze nieuwe zwemplas kunnen meerdere recreatieve opgaven een plek krijgen, als er een combinatie gemaakt wordt met bos, wandel- en fietspaden en andere voorzieningen. Het aanleggen van nieuw strand en een nieuwe zwemplas is echter een langetermijnopgave en is voor de schaal van dit onderzoek minder relevant. Toch laat het zien dat de stad kansen kan verzilveren om waterrecreatie te verbeteren in de stad, aansluitend bij de vraag om een locatie voor outdoorfun.

Kijkend naar de vraag van de outdoor ondernemers zien we in elk geval overeenkomsten met de behoefte aan het ontwikkelen van een ongemotoriseerd vaarnetwerk voor kano's en SUPs en de behoefte aan een recreatieplaats aan het water, bijvoorbeeld op het nieuw te ontwikkelen strand. Hiervoor moeten barrières weggenomen worden, maar ook ruimte worden gemaakt om veilig en gemakkelijk groepen mensen te ontvangen en mee te nemen op het water. Zwolle heeft relatief weinig verhuurders en deze zitten allen aan de stadsgracht of op één van de plassen. De ondernemers die voor dit onderzoek bevraagd zijn, hebben geen vaste start- en of ontvangstruimte voor groepen die specifiek voor waterrecreatie bedoeld is. Denk bij de uitbreiding van opstapplaatsen dus ook aan logische startpunten die meer ontwikkeld kunnen worden als 'hubs', met kleinschalige horeca en zitplaatsen aan het water (ook een aandachtspunt uit het genoemde adviesrapport). Hier past eventueel ook een kleinschalige uitbreiding van het areaal bij, bijvoorbeeld een veldje of strandje voor sport en spel.

Voor meer details verwijzen we u naar het Adviesrapport recreatiebehoefte Zwolle in 2030 en 2040 pagina 39 t/m 41.

Routestructuren
Routestructuren zijn voor de stad Zwolle van groot belang, maar voor voorliggend vraagstuk minder relevant.

Kortom
De kansen voor een wielerbaan, outdoor bedrijven en grootschalige evenementen in de buitenlucht passen dus in meer of mindere mate binnen de kaders van de recreatieve opgaven voor Zwolle richting 2030 en verder.

2.2.4 *Bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (BOSS)*
Daarnaast is de gemeente bezig met het concretiseren van het BOSS-beleid (bewegen, ontmoeten, spelen en sporten). De conceptversie van

het BOSS-beleid (d.d. zomer 2023) biedt aanknopingspunten en kaders voor de ontwikkeling van sportmogelijkheden. Het BOSS-beleid houdt rekening met verschillende niveaus; van wijkniveau tot regionaal niveau. Op regionaal niveau voorziet het beleid bijvoorbeeld sportevenementen. Daarnaast wil de gemeente inzetten op het vergroenen van sport-, beweeg- en spelplaatsen en het creëren van een stedelijk beweegnetwerk. Voorliggende vragen passen volgens ons goed binnen deze ambities. Groepssporten passen op wijkniveau: niet té dicht op woningen ontwikkelen, maar wel op loopafstand bereikbaar. Elke wijk heeft vervolgens een eigen beweegroute voor individuele sport, deel uitmakend van een groter stedelijk netwerk.

2.3 *Evenementensector Zwolle onder druk*

Beperkingen op gebied van geluid, frequentie en soms zelfs muziekstromingen maken het voor ondernemers erg lastig om een rendabel of winstgevend evenement te organiseren, terwijl evenementen zorgen voor culturele profilering, ontmoetingen, ontspanning en vermaak en onmisbaar zijn voor een jonge stad zoals Zwolle.

Het evenementenbeleid in Zwolle is zeer gedetailleerd. Gepokt en gemazeld door incidenten uit het verleden, zien we dat er op wijkniveau soms zeer gedetailleerde regels zijn opgenomen. Zo mag er bijvoorbeeld in Park de Wezenlanden geen dance-evenement worden gehouden, maar worden andere muziekstromingen niet benoemd. De gemeente heeft per schaalgrootte verschillende locaties aangewezen als evenementenlocatie of -terrein, passend bij het karakter van de omgeving. Grootste aandachtspunt is geluidsoverlast voor bewoners. Geluidsoverlast door evenementen is in een grote stad echter nooit te voorkomen. Dat is ook een keuze die de stad inherent maakt bij het inzetten op groei en verdichting. Een groeiend inwoneraantal betekent niet alleen meer mensen, maar in combinatie met inbreiding ook verdichting en grote aantrekkingskracht voor jonge stedelingen. Daarnaast heeft Zwolle ook een regionale functie, voor grootschalige voorzieningen leunt ook de regio op de faciliteiten en mogelijkheden van de stad Zwolle.

Hoewel de gemeente inzet op jonge mensen, sterke groei, verdichting en divers cultureel aanbod, heeft de gemeente juist steeds minder mogelijkheden om evenementen een plaats te geven. Met de sluiting van de IJsselhallen per 1 januari 2024 verliest de stad nog een belangrijke locatie voor grote feesten en evenementen waarbij geluidsoverlast een minder grote belemmering is.

Gemeente moet keuzes maken en voor ambities durven staan

Het huidige beleid en de ruimtelijke regelgeving bieden niet veel ruimte voor grootschalige evenementen. De vraag is in hoeverre het huidige evenementenbeleid en de geldende regelgeving correspondeert met de ambitie uit de Omgevingsvisie, waaruit een gewenste schaalsprong in stedelijkheid blijkt – en met de vrijetijdsbehoeften van de inwoners. De gemeente moet zich bewust zijn van de consequenties voor de stad als zij inzetten op stedelijke groei, inbreiding en het behoud van de grote groep jonge inwoners. Als gemeente maak je keuzes in wat voor stad je wil zijn. De regels moeten daar vervolgens ruimte aan geven.

Ook op andere terreinen tegenstrijdigheden

Ook op andere vlakken valt het op dat de ambities en verwachtingen van de stad niet altijd stroken met de regels. Aan de ene kant wil Zwolle flink groeien en een vitale, jonge stad zijn met unieke stedelijke voorzieningen, maar aan de andere kant merkt de gemeente nu soms al dat het moeilijk is om aan alle behoeften van al deze mensen te voldoen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de grote behoefte aan zwemwater (er wordt op veel plekken gezwommen waar de gemeente dat niet toestaat) en evenementen, waarvoor het steeds moeilijker is om te blijven bestaan. Dit geldt ook voor de afspraken die worden gemaakt met betrekking tot waterrecreatie en outdoor.

2.4 *Kansen voor medegebruik en combinatie van recreatieve voorzieningen*

Op basis van bovenstaande begrijpen we de wens van de gemeente om te zoeken naar combinaties van functies en kansen voor medegebruik. Vooruitlopend op het advies in hoofdstuk 6, zien we aanknopingspunten voor het ontwikkelen van een volwaardig recreatief cluster, met in elk geval een combinatie van wielerfuncties, *outdoorfun* en overige recreatieve voorzieningen – dat eventueel meerdere keren per jaar als evenementenlocatie gebruikt kan worden. Gezien de druk op de ruimte adviseren wij ook om functies (waar mogelijk en logisch) te combineren. Waar de uitkomsten van het recreatieonderzoek aanknopingspunten bieden voor het ontwikkelen van een nieuw gemeentelijk beheerd groengebied, werkt het andersom niet zo. Het eventueel ontwikkelen van een nieuw recreatief cluster lost niet het totale tekort aan recreatieplaatsen/-gebieden op. Wel past voorliggende locatievraag volgens ons goed bij de uitkomsten uit het adviesrapport recreatiebehoefte.

Aandachtspunt Didam-arrest

Eind november 2021 bepaalde de Hoge Raad in het Didam-arrest dat overheden de verkoop van grond niet langer via één-op-één transacties met een marktpartij mogen afwikkelen. De uitspraak heeft vergaande gevolgen en houdt onder andere in dat gemeenten alle lopende en nieuwe grondtransacties volgens het gelijkheidsbeginsel en bijbehorende procedure moeten afwikkelen. Aan alle geïnteresseerde partijen moeten gelijke kansen worden geboden als er meer dan één geïnteresseerde partij is.

Bij uitgifte van grond (zowel koop, huur en pacht) moeten overheden:

1. Een voorgenomen uitgifte **openbaar maken** (minimaal 20 kalenderdagen) om alle potentiële partijen op de hoogte te stellen van de voorgenomen uitgifte;
2. De initiatieven **toetsen aan objectieve en toetsbare criteria**, veelal vastgelegd in beleid.

Dat betekent voor de ontwikkeling van een wielerbaan en een outdoor hub dat er niet zomaar grond kan worden uitgegeven aan één partij en men rekening dient te houden met de openbare procedure voor gronduitgifte bij meerdere gegadigden.

3 Verkenning locatie wielerbaan

Eén van de drie voorliggende vraagstukken betreft een outdoor wielerparcours. Hoewel Zwolle een echte fietsstad is en dat in de toekomst ook wil blijven, ontbreekt er op dit moment een afgesloten wielerparcours waar wielrenners en triatleten veilig kunnen trainen, waar jong talent opgeleid kan worden en waar (semi-)professionele wielerevenementen gehouden kunnen worden.

De wielervereniging 'De Hanzerenners' traint momenteel uit noodzaak op de parkeerplaats bij de Wijthmenerplas. Als bestuurskamer mogen zij een ruimte gebruiken in het gebouw aan de Zalnéweg 102. Tijdens de trainingen wordt een gedeelte van de parkeerplaats afgezet zodat een kort parcours kan worden gereden. Ideaal is dit echter niet, omdat het gebied een hoog recreatief gehalte kent en er bijvoorbeeld afzwaaiende ballen van het volleybalveld op de baan belanden. Ook moet de openbare parkeergelegenheid worden afgesloten voor elke training. Daarnaast biedt deze locatie geen ruimte voor wielerevenementen die de stad én de sport op de kaart kunnen zetten. Kortom: het gaat, maar ideaal is anders.

De Hanzerenners hebben de handen ineengeslagen met (triatlonvereniging) Triade, Schaatsvereniging Zwolle en MTB Zwolle. De betreffende verenigingen hebben samen ruim 500 leden en een veelvoud hiervan beoefent de sporten in kwestie op recreatieve basis.

Vanuit de initiatiefnemers bestaat de wens om een *multifunctioneel bike park* in te richten waarbij er ruimte wordt geboden voor een wielerbaan, skeeler-/schaatsbaan, mountainbikeparcours en eventueel veldrijden.

3.1 *Beleid en ambitie gemeente Zwolle*

Hoe past deze vraag bij de ambities van de gemeente Zwolle? De gemeente geeft in de Visie sportaccommodaties (2019) aan dat de groeiambities van de gemeente ongetwijfeld gevolgen gaan hebben voor de toekomstige behoefte aan sportaccommodaties. In de omgevingsvisie (2021) is opgenomen dat de openbare ruimte een steeds belangrijkere plaats inneemt als het gaat om bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (BOSS[6]), mits de inrichting en het type landschap daarbij past. In het BOSS-beleid staat ook de ambitie om op regionaal niveau grotere sportlocaties te realiseren om toekomstige sporters voldoende ruimte en mogelijkheden te geven. Bovendien draagt sport bij aan een goede gezondheid van alle mensen. Het is daarmee een kwaliteit die Zwolle moet blijven bieden, ook met het oog op de groeiverwachtingen. In het BOSS-beleid wordt ook lokaal ambassadeurschap genoemd als kans voor het stimuleren van beweging, maar dat zou wellicht in combinatie met het ontwikkelen van een volwaardig wielercomplex ook op stadsniveau kunnen worden uitgerold, denk bijvoorbeeld aan Zwolse sporters. De wielerbaan zou idealiter zelfs (op gezette tijden) onderdeel kunnen uitmaken van een beweegroute en onderdeel worden van het stedelijk beweegnetwerk.

Vanuit deze ambitie en het karakter van de stad ligt het voor de hand om ruimte te bieden aan een wielerbaan of *multifunctioneel bike park* waar ook ruimte wordt geboden voor mountainbikers en veldrijders. Tijdens een bijeenkomst waarbij ruim 60 vertegenwoordigers van ca. 35 sportverenigingen bijeen waren om de resultaten van het project

[6] De gemeente Zwolle werkt momenteel aan de uitwerking van het BOSS-beleid uit de Omgevingsvisie. De conceptversie is onder embargo gedeeld met Bureau BUITEN.

‘Actualisatie Sportaccommodatiebeleid Zwolle’ te bespreken kwam aandacht voor een wielerbaan/skeelerbaan nadrukkelijk naar voren. Het onderwerp werd door de aanwezigen vaak genoemd als zijnde belangrijk en tot nu toe ontbrekend in de Visie sportaccommodaties.

3.1.1 *Kansen voor fietsen uit recreatievisie*

Uit het eerder genoemde adviesrapport naar de toekomstige recreatiebehoefte van Zwolle blijkt dat Zwolle een echte fietsstad is. Naast de prijzen die Zwolle heeft gewonnen als fietsstad (o.a. beste fietsstad ter wereld in 2021, Fietsgemeente 2014), zien we dat Zwolle nog steeds goed scoort op het gebied van ontsluiting, fietsvriendelijkheid en voorzieningen ten opzichte van vergelijkbare steden. Een grootschalig wielerparcours dat geschikt is voor diverse wielertrainingen, mogelijkheden biedt voor zowel professionele als amateurwedstrijden en met voldoende capaciteit voor evenementen die voor een breder publiek aantrekkelijk zijn dan enkel wielerfanatici, past heel goed bij de regiofunctie die Zwolle heeft, de status als vooraanstaande fietsstad en de ambitie om ook in de toekomst voldoende sportmogelijkheden te faciliteren voor de inwoners.

We concluderen dat de vraag van de initiatiefnemers voor het ontwikkelen van een *multifunctioneel bike park* aansluit bij het beleid en de ambities van de gemeente voor de toekomst.

Voorbeeld *multifunctioneel bike park:* TD Bike Park Sittard-Geleen

Het Tom Dumoulin (TD) Bike Park is mede mogelijk gemaakt door de gemeente Sittard-Geleen, provincie Limburg en Limburg Cycling en is toonaangevend als het gaat om multifunctioneel ruimtegebruik van een wielerbaan. Het wielerparcours heeft een maximale lengte van 3,15 kilometer, bestaat uit verschillende soorten wegdekken, bevat hoogteverschillen (tot 22,5%) en is op te delen in 6 segmenten waarop tegelijkertijd getraind kan worden. Het terrein van ca. 6 hectare biedt daarnaast plaats voor mountainbikers, bmx’ers (pump track), skeelers/skaters, handbikes en bolderen/klimmen.

Gedurende de openingstijden is het TD Bike Park gratis toegankelijk en kan men van alle banen en faciliteiten gebruik maken. Via een website kunnen verenigingen of onderwijsinstellingen het parcours reserveren en wordt het parcours beperkt toegankelijk gemaakt. Op dinsdag- en donderdagavond vinden er besloten trainingen plaats van de lokale verenigingen. Daarnaast worden er ook wedstrijden georganiseerd, zo leent het parcours zich voor officiële UCI-wedstrijden en is op 10 juni van dit jaar de eerste editie van De Grote Prijs Tom Dumoulin verreden.

3.2 *Toelichting eisen en wensen initiatiefnemers*

De ruimtevraag voor een *multifunctioneel bike park* is grofweg:

- Wielerbaan: 70.000 – 100.000 m² oppervlakte;
- Mountainbikeparcours: +/- 15.000 m²;
- Skeelerbaan: +/- 14.000 m²;
- Ruimte voor bebouwing: 155-195 m².

Het parcours en de banen moeten afgesloten kunnen worden van de publieke ruimte op momenten dat er wordt getraind en wedstrijden worden verreden.

Wielerbaan

Binnen de ruimtevraag moet worden voldaan aan de wieleraccommodatie richtlijnen van de KNWU (Koninklijke Nederlandse Wielren Unie):

- lengte: min. 1200m, min. 1500m is ideaal;
- breedte: 5 meter, bij de finish 6 meter;
- bebouwing: wedstrijd-/bestuurskamer en kleedkamers;
- berm: min. 1m zonder begroeiing of obstakels;
- segmentatie (voor gelijktijdige trainingen in groepen): zonder gelijkvloerse overgangen en bij voorkeur tenminste 600 meter lang;
- hoogteverschil: bij voorkeur enig hoogteverschil;
- parkeerruimte: 100 auto's + 100 fietsen en plek voor mindervaliden.

Schaats-/skeelerbaan

Voor de skeeler-/schaatsvereniging gelden de volgende richtlijnen:

- lengte: 400 meter, schaatsen in de wintermaanden en skeeleren in de maanden daarbuiten;
- breedte: 10 meter en straal van de binnenbocht: 25 meter;
- verharding: bij voorkeur gasbeton, dit in verband met de goede thermische eigenschappen (relatief snelle bevriezing van water);
- ligging: vanaf het midden gezien loopt de baan licht af, zodat regen niet op de baan blijft liggen (relevant voor skeeleren).

Triatlon

De triatlonvereniging maakt gebruik van de wielerfaciliteiten. De aanwezigheid van zwemwater voor de triatlonvereniging is een wens (nice-to-have) van de initiatiefnemers, maar niet noodzakelijk.

MTB-parcours en veldrijden

Om te kunnen veldrijden en mountainbiken zijn ongeveer dezelfde voorzieningen nodig. De initiatiefnemers hebben aangegeven dat de aanwezigheid van een veldrijparcours een wens is (nice-to-have) en dat de mogelijkheid om te kunnen mountainbiken meer neigt naar een eis (must-have). We gaan hier daarom uit van de volgende richtlijnen voor een MTB-parcours:

- lengte: 6 km, rondetijd minstens 15 minuten;
- verharding: niet natte ondergrond of drainage mogelijk;
- verharding start en finish: geasfalteerd, al dan niet gecombineerd met de wielerbaan;
- natuurlijke obstakels: toestemming nodig om grond aan te brengen (tot 5 meter hoogte);
- houten obstakels: toestemming nodig om deze te plaatsen;
- bebouwing: kleine fietsenstalling voor reparaties en schoonmaak;
- verlichting: om de 20-25 meter een lichtbron.

3.3 *Mogelijke locaties*

Voor de wielerbaan zijn 14 locaties aangedragen door de initiatiefnemers en/of gemeente. Deze zijn gescand op potentie voor het aanleggen van een nieuw wielerparcours. Tabel 3.1 geeft de locaties weer inclusief korte toelichting op het eindoordeel (zie paragraaf 1.3 voor een toelichting op de totstandkoming hiervan).

Tabel 3.1: Kansrijkheid mogelijke locaties *multifunctioneel bike park*

Driehoekje manege	Locatie is te klein en niet optimaal voor een wielerbaan; wel eventueel geschikt voor een kleinere baan, b.v. MTB/veldrijden of pumptrack (BMX).
Engelse Werk	Niet wenselijk. Het behouden van extensieve recreatie en de parkfunctie is van groter belang.
Golftuin in Zwolle-Zuid	Ongeschikt. Het terrein heeft een landgoedstatus en weinig grond is in eigendom van de gemeente. Een ronde om de golftuin is onwenselijk i.v.m. de gewenste segmentatie van de wielerbaan.
Grote Voort	Waarschijnlijk beter geschikt voor (dance-)evenementen; op dit schaalniveau gaan deze functies niet samen.
Locatie huidige ijsbaan (Zalne)	Relatief klein en daarmee vooral geschikt voor een skeeler-/schaatsbaan.
Nieuwe Wetering (boven Stadshagen)	Beperkte mogelijkheden. Grond niet in eigendom van de gemeente en grenst aan een woonwijk. Stadsbroek is een betere optie.
Omgeving rondom de Wijde Aa	I.v.m. het semi-landelijke karakter (wijd en open) met populair en goed onderhouden wandelpad is een parcours rondom de plas niet wenselijk. Het omliggende terrein is niet in eigendom van de gemeente. Bovendien is de Wijde Aa geen zwemwater.
Pelikaan (ruimte incl. verenigings-gebouwen)	Qua oppervlak is er voldoende ruimte, maar groenstructuur maakt aanleg van parcours onwenselijk. Niet optimaal voor een wielerbaan; eventueel kansen voor een kleinere baan, b.v. MTB/veldrijden of pumptrack.
Schellerpark	Niet wenselijk. Eventueel wel mogelijk om het bestaande skatepark op te frissen en om te dopen naar een *urban sports park*.
Spoolderbos	Zie toelichting Engelse Werk. Bovendien is de grond niet in eigendom van de gemeente.
Stadsbroek	Meest geschikte locatie: betreft nieuw te ontwikkelen gebied. Hier liggen kansen voor een volwaardig recreatiegebied i.c.m. een parkfunctie voor Stadshagen en ruimte voor outdoor bedrijven.
Westerveldse Bos (omgeving, beide kanten	Geschikte locatie voor een recreatiecluster met wielerbaan, mits in eigendom en afhankelijk van de plannen van de gemeente. Aandachtspunt: enkele agrariërs op terrein ten zuiden van het bos.
Wijthmenerplas - parkeerplaats	Huidige locatie van de wielerbaan. Deze volstaat voor trainingen, maar geen groeimogelijkheden en niet ideaal gesitueerd op een parkeerterrein nabij een volleybalveld.
Wijthmenerplas - tussen golfbaan en spoor	In theorie voldoende plek en de grond is in eigendom van de gemeente, maar wordt vermoedelijk verpacht aan de boerderij. Verder lijkt het niet wenselijk (ondergrond en groenstructuur) hier verharding aan te leggen.

3.4 *Conclusie: twee locaties het meest kansrijk*

Het aanleggen van een wielerbaan vraagt om een aanzienlijke hoeveelheid ruimte. Voor een *multifunctioneel bike park* is de ruimtevraag nog groter, maar wordt wel efficiënter omgegaan met de ruimte dan wanneer alle deelfuncties zouden worden opgesplitst. Het splitsen van de verschillende deelfuncties kan een mogelijkheid zijn wanneer niet aan de totale ruimtevraag van een bike park kan worden voldaan. Denk dan bijvoorbeeld aan het aanleggen van een MTB-parcours of het ontwikkelen van een losse skeeler-/schaatsbaan, waarvoor logischerwijs minder ruimte nodig is.

Op basis van onze inventarisatie zien we twee mogelijk geschikte locaties waar voldoende vrije ruimte lijkt te zijn voor een *multifunctioneel bike park*, de grond in eigendom van de gemeente is, geen N2000 of NNN is en waar eventueel (gedeeltelijk) aansluiting op bestaande nutvoorzieningen mogelijk is (water, riolering, stroom en data). Dit zijn Stadsbroek en het gebied ten zuiden van het Westerveldse Bos.

Stadsbroek

De eerste locatie is Stadsbroek waar mogelijkheden liggen in nog te ontwikkelen gebied. In de recreatievisie staat Stadsbroek aangemerkt als potentiële locatie voor een nieuw recreatiecluster. Ook in het lopende participatietraject voor Stadsbroek en IJsselvizier wordt recreatie voor bewoners vaak genoemd als gewenste bestemming voor dit (nu nog) agrarische gebied. Met het oog op de uitgesproken ambities van de gemeente én initiatiefnemers voor Zwolle als fietsstad zien wij in Stadsbroek de meeste kans voor het realiseren van een wielerbaan, omdat een *multifunctioneel bike park* hier als onderdeel van een sport- en recreatiecluster een regionaal verzorgingsgebied kan bedienen.

Qua inrichting is het Maximapark in Utrecht Leidsche Rijn een goed voorbeeld van een multifunctioneel beweeg- en recreatiepark (zie kader op de volgende pagina).

Voordelen van Stadsbroek zijn:

- Gebied is in eigendom van de gemeente en moet nog ingericht worden;
- Voldoende ruimte voor *multifunctioneel bike park*;
- Gebied ligt naast relatief nieuwe woonwijk, maar grenst aan noordzijde aan polderlandschap;
- Aanwezigheid zwemwater: de Milligerplas zou dienst kunnen doen als zwemwater, o.a. voor de triatlonvereniging;
- Sluit aan bij de Visie Milligerplas (recreatieve ontwikkeling aan oostzijde);
- Sluit aan bij wensen uit participatietraject Stadsbroek en IJsselvizier (natuur en recreatie);
- Reeds aangeduid als potentiële locatie voor nieuw te ontwikkelen recreatiegebied in onderzoek recreatiebehoefte;
- Beperkte overlast voor omwonenden;
- Kansen voor waterverbinding Westerveldse Bos.

Nadelen van Stadsbroek zijn:

- Mogelijke effecten op natuur: het noordelijke gedeelte van Stadsbroek is weidevogelgebied. Aan de oostzijde grenst Stadsbroek aan het Zwarte Water (NNN en N2000). Zonering biedt echter wel mogelijkheden (zie hoofdstuk 6);
- Bereikbaarheid dient te worden verbeterd, maar hier kan bij de inrichting van het gebied rekening mee worden gehouden;
- Ruimte voor parkeren is een aandachtspunt (richtlijnen KNWU);
- Het gebied heeft grotendeels agrarische bestemming: geschikt maken voor een wielerbaan, al dan niet als onderdeel van een sport- en recreatiecluster, vergt een relatief grote investering (o.a. aanleg/doortrekken nutsvoorzieningen, toegangswegen, verharding et cetera).

Voorbeeld sport- en recreatiecluster: Maximapark in Utrecht

Het Maximapark in Utrecht vormt het groene centrale hart van de stadsuitbreiding Leidsche Rijn (start ca. tweede helft jaren ’90). Het park is met ca. 300 ha bijna net zo groot als de binnenstad van Utrecht en huisvest o.a. drie sportparken, twee omni-verenigingen, een voetbalvereniging en een hockeyclub. Verder is er voldoende plek voor recreatie in de natuur. Kenmerkend aan het park en relevant voor deze locatiescan is ‘Het Lint’, een brede strook gedeelde ruimte rond het Maximapark van bijna 10 km lang, die dankzij het gladde wegdek toegankelijk is voor zowel wandelaars, fietsers, hardlopers als skaters. In Stadsbroek zou de inrichting van een groen sport- en recreatiecluster rekening kunnen houden met een vergelijkbaar (korter) lint, wat mogelijk afgesloten zou kunnen worden. In het Maximapark kan dat niet, maar in het parkontwerp kan hier rekening mee gehouden worden.

Westerveldse Bos
Een tweede locatie is het Westerveldse Bos, specifiek de locatie naast de parkeerplaats en ten zuiden van de bosrijke omgeving.

Voordelen van het Westerveldse Bos zijn:

- Gebied in eigendom van de gemeente;
- Voldoende ruimte voor *multifunctioneel bike park*;
- MTB-parcours al aanwezig (integratie in *multifunctioneel bike park*?);
- Beperkte overlast voor omwonenden;
- Geplande woningbouw ten zuiden van de geïdentificeerde locatie biedt kansen voor aansluiting tussen de woonwijken en de wielerbaan, al dan niet als onderdeel van een sport- en recreatiecluster;
- Koppelkansen met Zwolsche Roei- en Zeilvereniging aan de Westerveldse Kolk (kans: zwemwater?).

Nadelen van het Westerveldse Bos zijn:

- Het gebied heeft grotendeels agrarische bestemming: geschikt maken voor een wielerbaan, al dan niet als onderdeel van een sport- en recreatiecluster, vergt een relatief grote investering (o.a. aanleg nutsvoorzieningen);
- Bereikbaarheid dient te worden verbeterd;
- Ruimte voor parkeren is een aandachtspunt (richtlijnen KNWU).

Overige locaties (voor delen van de vraag)
Naast Stadsbroek en het Westerveldse Bos vinden we een aantal locaties die geschikt kunnen zijn voor een mountainbikeparcours of skeelerbaan. Deze locaties komen tekort voor het realiseren van een wielerbaan of *multifunctioneel bike park*, maar we zien wel kansen voor het realiseren van één van de gevraagde functies.

Sportpark de Pelikaan en nabij gelegen driehoek ten westen van manege

- Onvoldoende ruimte voor een wielerbaan/*multifunctioneel bike park* volgens richtlijnen KNWU (ook met het oog op uitbreiding van het crematorium);
- Wel mogelijk geschikt voor MTB-parcours en/of veldrijden door aanwezigheid van natuurlijke begroeiing;
- Kansen voor uitbreiding sportcluster bij de Pelikaan.

Locatie ijsbaan Zalné

- Te klein om te voorzien in totale ruimtevraag;
- Wel geschikt voor de aanleg skeeler-/schaatsbaan;
- Aandachtspunt: verharding (bij voorkeur gasbeton) gewenst.

Schellerpark

- Te klein om te voorzien in totale ruimtevraag;
- Kansen voor opwaarderen skatebaan tot pumptrackbaan, al dan niet als onderdeel van een groter *urban sports park*.

4 Verkenning locatie outdoor bedrijven

4.1 *Beleid en ambitie gemeente Zwolle*

Outdoor activiteiten zijn van groot belang voor het avontuurlijk dag- en verblijfsaanbod van Zwolle (Toeristisch Perspectief Zwolle, 2021). Ze dragen bij aan het doel van de gemeente om zich te profileren als experimentele hotspot waar plaats is voor avontuur, verkenning, spel en vermaak. Hieraan gekoppeld zijn de verwachte groei van de stad en de behoefte van de beoogde doelgroep die de natuur in al haar facetten benut. Het Kompas Zwolle beschrijft dat met name het avontuurlijke aanbod in de natuur ontbreekt, terwijl dit juist de beoogde “pioniers” aantrekt. De gemeente geeft aan dat het belangrijk is om een kwaliteitsslag te maken aan deze buitenruimte. Er zijn steeds meer outdoor activiteiten en sportmogelijkheden in de buitenlucht, maar dit kan meer en beter geëxploiteerd worden, zeker omdat de vraag naar alle verwachting alleen maar groter zal worden.

Uit het onderzoek naar toekomstige recreatiebehoefte blijkt dat er in de toekomst meer zwem- en tewaterlaatplekken gecreëerd moeten worden. Het versterken van het outdoor aanbod kan helpen in het voorzien van deze toekomstige behoefte.

De verschillende outdoor ondernemers die zijn bevraagd voor deze verkenning geven aan scholen als belangrijke doelgroep te hebben. Vanuit het BOSS-beleid zien we aanknopingspunten voor avontuurlijk spelen en de ontwikkeling van spel-, sport- en avontuur op scholen. Voor recreatieve uitjes is de grote groep plezierzoekers in de stad een goede afzetmarkt.

4.2 *Toelichting eisen en wensen initiatiefnemers*

In vergelijking met de wielerbaan en grootschalige evenementenlocaties is de ruimtevraag relatief klein. Deze is grofweg op te delen in drie elementen:

- toegang tot water voor waterrecreatie (steiger van 10x4m);
- open veld (1000-2000 m²);
- opslagruimte (ca. 600 m²).

De opslagruimte voor kano’s en ander buitenmateriaal zien de initiatiefnemers eventueel in samenwerking met andere ondernemers/verenigingen tot stand komen, waarbij ieders inzet en gebruik van de ruimte kan fluctueren. Uit de gevoerde gesprekken komt vooral naar voren dat men veel behoefte heeft aan duidelijkheid in de vorm van vaste en meerjarige afspraken over het gebruik van een terrein en/of opslagruimte. Qua inrichting is een zekere mate van natuurbeleving ook een vereiste. Vanuit de initiatiefnemers zijn er geen harde eisen wat betreft aansluiting op de bestaande nutsvoorzieningen.

Daarnaast is er nog een aantal wensen (nice-to-haves):

- Landschappelijk divers: met zowel gras en bomen als zand/strand;
- (fiets)bereikbaarheid en parkeergelegenheid is ook van belang, zeker met het oog op de doelgroepen (met name schoolklassen die per fiets of touringcar aankomen);
- Mogelijkheid tot ontvangst groepen: parkeerplaats/afzetplaats voor 1 touringcar en eventueel een overdekte ontvangstruimte, al dan niet in combinatie met kleinschalige horeca en toiletvoorzieningen;
- Uitbreiden van routes voor kano en SUP buiten Zwolle Zuid.

4.3 *Mogelijke locaties*

Vanwege de diverse ruimtevraag onderscheiden we een groot aantal potentiële locaties die in meer of mindere mate geschikt zijn. We zien zowel kansen voor een recreatiecluster waarin ook ruimte wordt gemaakt voor outdoorfun, als voor het uitbreiden van het waterrecreatieaanbod voor scholen, groepen óf individueel gebruik, al dan niet in combinatie met een veldje geschikt en bestemd voor commerciële outdoor activiteiten.

Tabel 4.1: Kansrijkheid mogelijke locaties outdoor bedrijven

Wijthmenerplas - driehoek naast huidige skeelerbaan	combi	Ruimtelijk mogelijk geschikt (indien huidige skatebaan vervangen wordt of verplaatst wordt naar een andere locatie), maar niet passend bij de huidige contractuele afspraken met Lakeside.
Wijthmenerplas - icm blokje einde parkeerplaats/fietsenstalling	combi	Ruimtelijk eventueel geschikt voor een steiger en klein veldje, maar niet passend bij de huidige contractuele afspraken met Lakeside.
Wijthmenerplas (Oost en Zuid)	combi	Ruimtelijk (locatie volleybalveld) is outdoor mogelijk i.c.m. een kleine steiger en eventueel opslag bij het toiletgebouwtje, maar niet passend bij de huidige contractuele afspraken met Lakeside.
Nooterhof-Almelose Kanaal (ism VV Edon)	combi	Mogelijk geschikt voor een steiger/opstapplaats, bebouwing i.s.m. Edon.
Turfmarkt/Nieuwe Vecht	steiger	Mogelijk geschikt voor een steiger/opstapplaats, maar bebouwing is waarschijnlijk niet wenselijk.
Groot Wezenland	steiger	Strook mogelijk geschikt voor een opstapplaats, maar bebouwing waarschijnlijk niet wenselijk.
Zandhove Bos		Veel ruimte, maar outdoor functie past niet bij het huidige karakter van het bos. Water ontbreekt en parkeren is een minpunt. Niet wenselijk.
Agnietenplas – locatie camping	combi	De camping heeft de samenwerking met de voorgaande outdoor ondernemer opgezegd. Locatie is qua beleving wel geschikt, eventueel kan worden ingezet op de verbinding tussen campingeigenaar (die zelf de exploitant kiest) en outdoor ondernemers.
Agnietenplas – andere zijde	combi	Gebied betreft Natura 2000. Hier zijn nu wel outdoor bedrijven actief, maar er zijn mogelijk beperkingen voor (permanente) bebouwing.
Westerveldse Bos - strook naast roeivereniging	hub/combi	Kansen voor recreatiestrook, maar niet mogelijk om te zwemmen/kanoën op het Zwarte Water.
Scoutingterrein aan de Vecht	hub	Kleine strook in eigendom gemeente biedt wel mogelijkheden voor outdoor, in dat geval afspraken maken met de scouting. Kanoën is alleen beperkt mogelijk op de kolk .
Omgeving rond om de Wijde Aa (bv windsurfles)		Initiatiefnemer ziet kansen voor o.a. windsurfles, gezien het karakter van de plas is een steigertje eventueel mogelijk. Geen zwemwater, dus kan dan wel uitnodigen tot ongewenst gebruik.
Ittersumerpark (overkant scouting)	steiger	Betreft gedeelte voor het veldje. Rondje geschikt om te varen, voor een kleine steiger en beperkte opslag. Ook in de buurt van basisscholen (is doelgroep). Niet geschikt voor grote opslag.
Milligerplas (groenstrook en strandje)	hub	Voldoende ruimte voor een steiger, gemeentelijk grondeigendom, stroom aanwezig en toiletvoorziening kan aangelegd worden. Bebouwing eventueel i.c.m. ontwikkeling Stadsbroek.

Stadsbroek	hub	Water- en outdoor recreatie is wenselijk vanuit visie. Ruimtelijk gezien past kleinschalige outdoor goed bij de Milligerplas. Kansen voor multifunctioneel gebruik.
Scania terrein	steiger/opslag	Eventueel opstapplaats of opslag, i.s.m. Scania, vermoedelijk niet voor de lange termijn. Een echte outdoor plek voor bijvoorbeeld Stratego-achtige spellen past hier niet. Waterwegen niet geschikt voor zwemmen en suppen.
Harculo / Oldenerpark (Binnenkolk aan de IJssel, noordelijke plas)	steiger	Wordt een natuurplas, eventueel mogelijkheid voor een kleine, laagdrempelige steiger voor individueel gebruik. Zuidelijke plas is kansrijker voor outdoor.
Harculo / Tweede plas	combi	Plannen voor recreatiehaven bieden mogelijkheden voor opslag en een steiger, projectontwikkelaar zou dan mee moeten werken aan een open veldje.
Mercure Hotel		Geen water in de buurt, geen landschappelijke elementen en weinig ruimte voor bebouwing.
Bomhofplas (Noord-Noordwest)		Niet het meest wenselijk qua landschappelijke diversiteit. Waarschijnlijk niet mogelijk vanwege zandwinning. Geen gemeenschappelijke grond.
Sekdoornseplas		Niet mogelijk door functie zandwinning en zonnepark.
Zwarte Water t.h.v. Twistvlietbrug (NW in de gemeente)	steiger	Mogelijke plekken voor steigers/opstapplekken, niet zozeer voor opslag.
Zwarte Water t.h.v. Hasselterdijk 51)	steiger	Mogelijke plekken voor steigers/opstapplekken, niet zozeer voor opslag.
Park de Wezenlanden	steiger	Rondje in het park geschikt voor SUP/kano en kansen voor ontwikkeling van een kleine steiger.
Twistvlietpark (Stadshagen tegenover basketbalveld)	steiger	Rondje SUP/kano mogelijk geschikt, eventueel i.c.m. een klein veld op het eilandje. Wellicht niet wenselijk vanwege groenstructuur.
Stinspark (Voetbalvereniging WVF)	combi	Eventueel mogelijk i.c.m. bebouwing van de voetbalvereniging, wel lokaliseren aan het water. Weinig landschappelijke uitdaging, niet erg inspirerend. Karakter park mogelijk ook niet geschikt.
Zalkerveerweg (driehoek)	steiger	Ruimtelijk mogelijk (gemeentegrond ten zuiden van de weg), maar niet uitdagend genoeg voor outdoor. Wel mooi om op de kolk te kanoën. Niet heel geschikt voor bebouwing.
Berkumerkolk (Oost)	combi	Geen gemeentegrond. Wel een goede locatie voor een steiger, i.c.m. een klein open veld.

4.4 *Conclusie: diverse vraag leidt tot veel potentiële locaties*

Kijken we puur naar de ruimtevraag, dan zien we veel mogelijkheden. De vraag past daarnaast goed bij het vigerend beleid en bij de ontwikkelruimte die de gemeente voor recreatie moet gaan maken richting 2040 (Adviesrapport recreatiebehoefte 2030 en 2040). Wel verschilt de concrete vraag per initiatiefnemer en dat maakt het ook ingewikkeld om geen uitspraken te doen over individuele aanvragen en plannen.

We concluderen op basis van het locatieonderzoek dat er mogelijkheden zijn om:

A. Een **outdoor *hub*** te creëren met een veldje, watermogelijkheden, grote steiger, opslagruimte, ontvangstruimte en kleinschalige, ondergeschikte horeca – voorkeur voor Stadsbroek of in afgeslankte vorm het Westerveldse Bos en/of;
B. Een **combinatie van een open veldje en water**, geschikt en bestemd voor outdoor te combineren met een plaats om het water op of in te gaan, zoals aan de oostzijde van de Wijthmenerplas (buiten afspraken met huidige exploitant), huidige locatie van de skeelerbaan, Berkumerkolk, Stinspark of Almelose Kanaal i.c.m. VV Edon, en/of;
C. Daarnaast zien we kans voor het (verder) ontwikkelen van een **netwerk van kleinschalige steigers voor individueel en commercieel gebruik** om beweging op het water te stimuleren, bijvoorbeeld in het Twistvlietpark, Park de Wezenlanden, rondom de kolk, Harculo, langs het Zwarte Water en in Zwolle Zuid.

4.4.1 *Outdoor hub*

In het vorige hoofdstuk beschreven we de kansen om een wielerbaan onderdeel uit te laten maken van een multifunctioneel recreatiegebied in Stadsbroek of het Westerveldse Bos. Ook hier heeft Stadsbroek de voorkeur, vanwege de aanwezigheid van zwemwater (Milligerplas), maar het Westerveldse Bos biedt mogelijkheden om in samenspraak met de roeivereniging wel andere vormen van waterrecreatie te faciliteren.

Stadsbroek

In het Adviesrapport recreatiebehoefte 2030 en 2040 schreven we eerder dat er kansen liggen om de Milligerplas verder te ontwikkelen als recreatiegebied, als tegenhanger van de Wijthmenerplas voor de inwoners van Stadshagen: "*Verhuur van laagdrempelige waterrecreatie, zoals kano's en SUPs, breidt het aanbod richting de toekomst uit en vangt de vraag naar waterrijke uitstapjes gedeeltelijk op.*"

Bij de ontwikkeling van Stadsbroek als recreatiegebied zien we kansen aan de westzijde van Stadsbroek in combinatie met de oostzijde van de Milligerplas. Aan de Milligerplas is ruimte voor een steiger, de grond is in eigendom van de gemeente en stroom is in ieder geval aanwezig. Een toiletvoorziening zou dan aangelegd of mobiel geregeld moeten worden.

Ruimtelijk gezien passen kleinschalige outdoor activiteiten goed bij de Milligerplas. Daarnaast zien we kansen voor multifunctioneel gebruik van het gebied, o.a. in combinatie met wandelen, natuurbeleving, individuele sport en de wielerbaan. In de Visie Milligerplas (2020) heeft de gemeente een zonering vastgesteld die ontwikkelingen voorziet aan de westzijde (waterspeelmogelijkheden en jongerenplek), zuidzijde (behoud haventje) en oostzijde (verkenning voorziening verenigingen, aanleg vrijliggend fietspad, hondenstrand en visstekken). Aan de noordzijde worden de natuurlijke waarden behouden. Aan de oostzijde zien we ook kansen voor de uitbreiding van recreatief groen in combinatie met de (mogelijke) ontwikkeling van Stadsbroek.

De benodigde bebouwing en aansluiting op nutsvoorzieningen kan eventueel in combinatie met de realisatie van Stadsbroek tot stand komen. Een aandachtspunt is het gebrek aan parkeerruimte (slechts beperkt aanwezig). Daarnaast wordt de Milligerplas ook gebruikt door de

brandweer en duikverenigingen die hier oefenen met afgezonken objecten. Indien het organiseren van outdoor activiteiten hier gewenst is, is het zaak hier duidelijke afspraken over te maken. In hoofdstuk 6 gaan we hier verder op in.

Een eventuele investering voor het terrein is beperkt, maar indien de gemeente ervoor kiest om ook een onderkomen te faciliteren, zijn de kosten uiteraard hoger. Planologisch gezien moet het veldje en de eventuele bebouwing uiteraard een juiste functie/bestemming krijgen, ook gelet op de ondergeschikte functies zoals (kleinschalige) horeca.

Westerveldse Bos
Een andere mogelijk geschikte locatie is het **Westerveldse Bos**, waar mogelijkheden liggen in de samenwerking met de roei- en zeilverenigingen aan de Westerveldse Kolk (o.a. de nutsvoorzieningen lopen tot de betreffende verenigingsgebouwen en de steigers kunnen mogelijk worden gedeeld of uitgebreid). Het gebied heeft een hoge natuurbeleving en is voldoende landschappelijk divers, maar beschikt niet over een strand. Verder zijn de open velden aan de randen van het bos mogelijk geschikt voor outdoor activiteiten en in eigendom van de gemeente (momenteel wel in gebruik door agrarisch ondernemers).

Opslag is op deze locatie wel een aandachtspunt, omdat er mogelijkerwijs niet (overal) gebouwd kan worden. Nieuwbouw is echter niet nodig als er goede afspraken gemaakt kunnen worden met de roeivereniging. Daarnaast is waterrecreatie beperkt tot de kolk, omdat er in het Zwarte Water niet gezwommen of gekanood mag worden. De fietsbereikbaarheid en ontsluiting voor bijvoorbeeld een touringcar zijn ook niet optimaal en vergen aandacht.

4.4.2 *Locaties voor combinatie van veld en waterrecreatie*

Twistvlietpark
In het Twistvlietpark is met name het eilandje net ten westen van het Zwarte Water een interessante plek voor kleinschalige recreatie. Qua natuurbeleving zou deze locatie geschikt zijn voor de ontwikkeling van een (zeer) klein recreatieterrein, maar mogelijk is dit onwenselijk vanuit de hoofdgroenstructuur (bebost gebied). Een ander deel van het Twistvlietpark (tegenover het basketbalveld) is in mindere mate geschikt vanwege de beperkte groenbeleving en parkfunctie voor de woonwijk.

Harculo – zuidelijke plas
Met name het gebied rondom de Materiaalhaven is qua locatie uitermate geschikt. Binnen de ambities van eigenaar Engie en de recreatievisie zou een steiger goed passen, maar zijn er vraagtekens bij een open veld bestemd voor outdoor activiteiten. De (geplande) woningbouwontwikkeling in het gebied en de mate waarin dit al dan niet samen gaat met een locatie voor outdoor activiteiten zijn hier aandachtspunten. De noordelijke plas (Binnenkolk aan de IJssel) wordt een natuurplas en is in mindere mate geschikt. Hier zouden eventueel wel kansen zijn voor de ontwikkeling van alleen een kleine steiger.

Almelose Kanaal
Een minder kansrijke, maar mogelijke, locatie vinden we in het hof van Edon aan het Almelose kanaal. Eventueel zou bebouwing hier gecombineerd kunnen worden met v.v. Edon. Verder is de locatie mogelijk geschikt voor een steiger/opstapplaats. Alleen de strook langs het kanaal is in eigendom van de gemeente. Ook de parkeergelegenheid voor met name een touringcar is een aandachtspunt. Verderop langs het kanaal ligt Park de Wezenlanden, waar mogelijk een aantrekkelijk rondje voor waterrecreatie zou kunnen starten (kansen voor ontwikkeling van een steiger). Qua natuurbeleving is het park echter suboptimaal en we achten de locatie bij het hof van Edon kansrijker.

Berkumerkolk
De locaties aan de Berkumerkolk zijn vaak genoemd en ook mogelijk geschikt voor het combineren van verschillende outdoor activiteiten. Het gaat hierbij om het gebied ten noorden van de Vecht. Een smalle strook nabij en rondom de kolk is in eigendom van de gemeente en biedt mogelijkheden voor samenwerking met de aanwezige scoutingvereniging (Christofoor Zeeverkenners). Aandachtspunt hierbij is wel dat waterrecreatie enigszins beperkt en alleen op de kolk mogelijk is. Hetzelfde geldt voor het gebied ten zuiden van de Vecht en ten oosten van de Kolk van Koezen, waar we ook mogelijkheden zien. Het betreft een goede locatie voor een steiger en klein open veld, maar de grond is niet in eigendom van de gemeente.

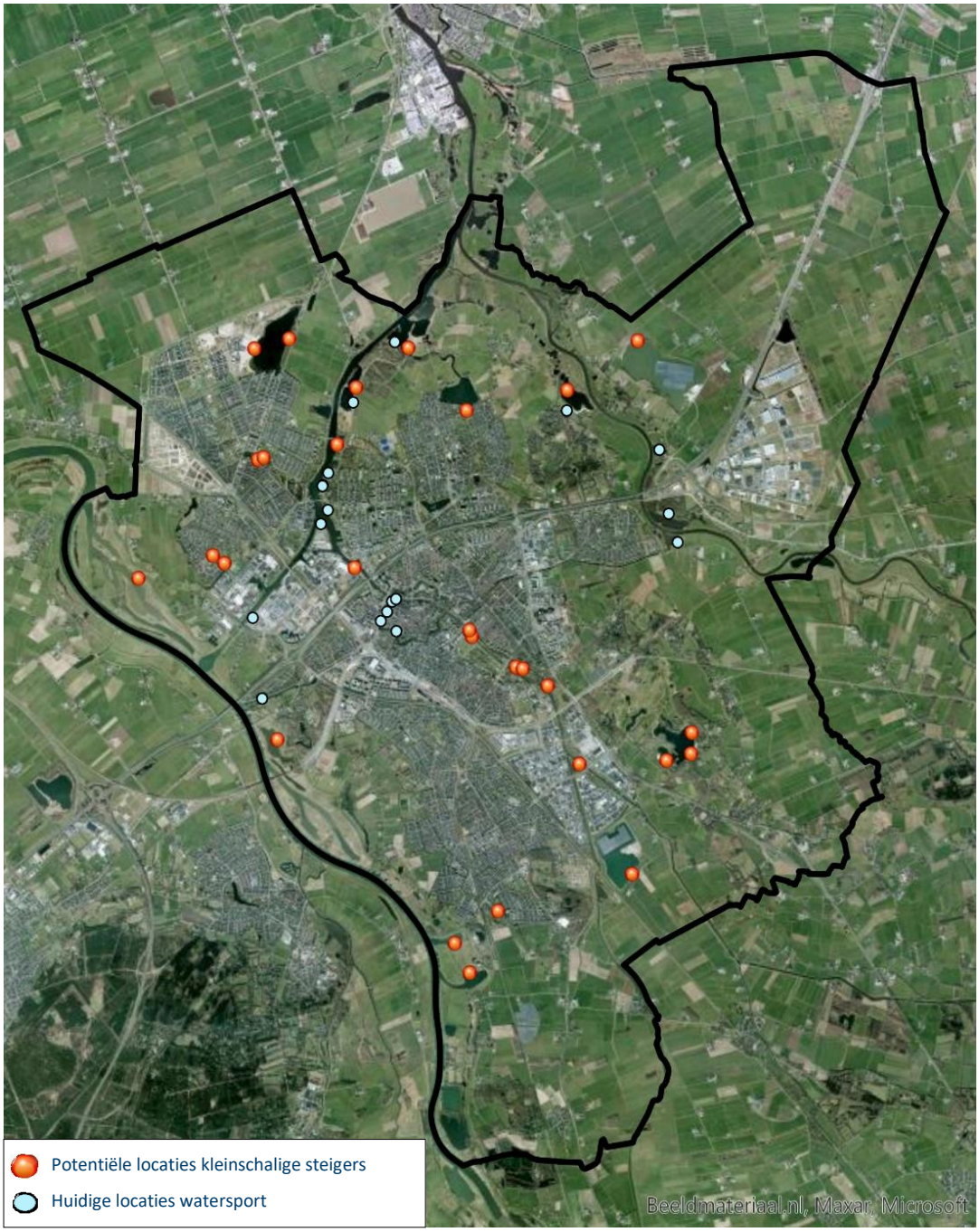
Ittersumerpark
In het Ittersumerpark aan de overkant van de scouting zijn eventueel mogelijkheden om een open veld in te richten voor outdoor activiteiten. Daarnaast is er ruimte voor een steiger, eventueel afgeslankte opslag (niet ideaal) en lijkt het gebied geschikt om een rondje te varen. Daarnaast is de locatie vlakbij een aantal basisscholen (een van de belangrijkste doelgroepen van de outdoor-bedrijven). Indien gewenst, zou ook de samenwerking met de scouting gezocht kunnen worden.

Scania-terrein
Op het huidige Scania terrein zou, in samenspraak met Scania, een opstapplaats voor sloepen gerealiseerd kunnen worden, eventueel in combinatie met opslag. Rondom het Zwarte Water en op het Zwolle-IJsselkanaal is het niet mogelijk een andere vorm van waterrecreatie te faciliteren. Vermoedelijk is het hier ook lastiger om langjarige afspraken te maken en de locatie is landschappelijk gezien niet geschikt voor de ontwikkeling van een volwaardige outdoor hub waar verscheidene activiteiten kunnen plaatsvinden.

Stinspark
Mogelijkheden in combinatie met de bebouwing van de Voetbalvereniging W.V.F.. Een deel van de outdoor activiteiten zou in dit geval wel aan of nabij het water gelokaliseerd moeten worden. Het landschap in dit gebied is echter niet bijzonder uitdagend of divers.

4.4.3 *Ontwikkelen kleinschalige steigers*
Naast veldjes voor outdoor activiteiten en een outdoor hub, zien we mogelijk kansen voor het aanleggen van kleinschalige, passende steigertjes aan wateren waar extensieve waterrecreatie wenselijk is. De locaties zijn indicatief en niet volledig geanalyseerd, maar geven de gemeente wel handvatten om verder te onderzoeken of een netwerk(je) van opstapplaatsen voor individuele sport ontwikkeld zou kunnen worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de volgende locaties (zie kaart op de volgende pagina):

Figuur 4.1: Kaart met huidige en potentiële locaties voor kleinschalige steigers en huidige watersportlocaties in de gemeente (bron: gemeente Zwolle; aanpassing door Bureau BUITEN)

5 Verkenning locatie grootschalige evenementen

5.1 *Beleid en ambitie Gemeente Zwolle*

Uit de Nota evenementenbeleid (2012) en de Evaluatie evenementenbeleid (2015) volgen dat (grootschalige) evenementen belangrijk zijn voor de Gemeente Zwolle. Ze zorgen voor levendigheid in de stad en voorzien in een omvangrijke en toenemende behoefte aan ontspanning en vermaak. Onder de (grootschalige) evenementen is de muziekstroming dance in Zwolle erg populair. Dance-evenementen beslaan bijna de helft van alle grootschalige evenementen.

Zwolle groeit, de bevolking is relatief jong en ook in de groeiambities van de gemeente (zie hoofdstuk 2 en Kompas Zwolle) wordt nadrukkelijk gesproken over het aanspreken van onder andere jonge, creatieve mensen en hoogopgeleide kenniswerkers, jonge pioniers en studenten. Dance-evenementen zijn belangrijk voor de aantrekkelijkheid van een stad die deze doelgroepen wil aantrekken en vasthouden. Ook dragen dergelijke evenementen en festivals bij aan de trots op de stad. Daarnaast is er vanuit het Toeristisch perspectief Zwolle 2030 prioriteit gegeven aan het aanspreken van jonge en avontuurlijke doelgroepen. Grootschalige (dance-)evenementen dragen bij aan de zichtbaarheid en het profiel van de stad voor de plezier- en avontuurzoeker uit de stad en regio.

Tegelijkertijd staat de gemeente voor een uitdaging. Enerzijds is er de verantwoordelijkheid om ruimte te bieden aan evenementenlocaties als decor voor dance-evenementen. Anderzijds draagt de gemeente zorg voor de leefbaarheid van haar bewoners. Door bewoners wordt overlast van grootschalige evenementen ervaren. Een aandachtspunt bij specifiek dance-evenementen zijn de geluidsnormen en eindtijden (zowel qua geluid als het sluiten van de schenkpunten). Een breed aanbod aan evenementen met onder andere dancefeesten is echter de kracht van Zwolle.

Grootschalige (muziek)evenementen in aard en schaal vinden daarom buiten de binnenstad plaats op evenementenlocaties die daarvoor in omvang en inrichting het meest geschikt zijn. De gemeente heeft in de Evaluatie evenementenbeleid (2015) aangegeven op zoek te gaan naar een nieuwe evenementenlocatie, die, in aanvulling op de Wijthmenerplas, geschikt is voor het houden van maximaal drie grootschalige muziekfestivals per jaar.

5.2 *Toelichting eisen en wensen initiatiefnemers*

De initiatiefnemers hebben wat betreft inrichting geen keiharde eisen, maar zien wel graag de volgende elementen:

- Verhard terrein óf grasland met goede drainage;
- Liefst op loopafstand vanaf het station;
- Meerjarige toezegging;
- Geluid: minimaal 91 dB(A), maar liever 93 dB(A);
- Mogelijkheid bieden tot kamperen, zogenaamde *weekenders;*
- Interessant landschap: natuur/groen/water, maar kan ook industrieel zijn of op een erfgoedlocatie;
- Mogelijkheid om uit te breiden.

De totale ruimtevraag hebben we berekend aan de hand van een schatting van ongeveer 1 vierkante meter per bezoeker. Doorgaans worden normen van 2-4 bezoekers per vrije vierkante meter aangehouden door organisatoren, maar omdat niet bekend is hoeveel oppervlakte van het terrein wordt gebruikt voor podia en andere onderdelen, maken we de inschatting van ongeveer 1 bezoeker per vierkante meter.

Voor grootschalige evenementen met bijvoorbeeld 40.000 bezoekers komt dat neer op 40.000 vierkante meter aan globale ruimtevraag. Schalen we iets af, dan kunnen we rekenen met 15.000 bezoekers en 25.000 bezoekers. Uit de gesprekken met initiatiefnemers komt naar voren dat grootschalige evenementen winstgevend worden vanaf 15.000 bezoekers en dat een gemiddeld festival pas na drie edities rendabel is.

5.3 *Mogelijke locaties*

Door zowel gemeente als initiatiefnemers zijn verschillende locaties genoemd. Alle locaties zijn geanalyseerd op de genoemde variabelen. Onderstaande tabel geeft het eindoordeel weer. Op de volgende pagina's worden de groene en sommige oranje locaties nader toegelicht.

Evenementengeluid meten: verschil tussen dB(A) en dB(C)

Om het geluidsniveau te kunnen vaststellen worden twee maten gebruikt: decibel A (dBA) en decibel C (dBC). Het gemiddelde van de gehoorde geluidssterkte over alle toonhoogtes (frequenties) wordt gemeten in dB(A). Geluid wordt tegengehouden door bijvoorbeeld muren en andere 'obstakels'. Of dat effectief is hangt ook af van de toonhoogte: lage tonen dringen sterker door dan hoge. Om die reden is dB(C) ingevoerd. Dit is een gemiddelde waar lage tonen sterker worden meegeteld en is bijvoorbeeld relevant als het gaat om (grootschalige) dance-evenementen met veel lage bastonen.

Tabel 5.1: Kansrijkheid mogelijke locaties grootschalige evenementen

Grote Voort	Door de initiatiefnemers genoemd als de meest geschikte locatie voor middelgrote evenementen.
Bomhofplas	Heeft mogelijk potentie op de lange termijn, mits grondafspraken te maken zijn. Aandachtspunten zijn de aanwezigheid van woningen en de omgeving die nog niet heel aantrekkelijk is.
Hoek bij Voorsterbrug	Grond van Scania, geen festivalbeleving, wel geschikt voor een groot feest.
Binnenplaats perron 38	Wordt al ontwikkeld, geschikt voor kleinere evenementen. Door bebouwing en ligging relatief weinig geluidsoverlast.
Hessenpoort (onder voorwaarden)	Niet geschikt. Geen festivalbeleving door o.a. hoogspanningskabels en beperkte bereikbaarheid (uithoek).
Zandhove bos	Qua festivalbeleving en ruimtelijk geschikt, maar dicht bij een woonwijk en heeft een functie voor stilte/rust/recreatie.
Wijthmenerplas (Oost en Zuid)	Beste locatie qua festivalbeleving, maar gemeentelijk beleid staat uitbreiding van het aantal (dance-)evenementen in de weg. Snijden in de omvang van de huidige feesten/festivals betekent waarschijnlijk dat de evenementen niet meer rendabel zijn.
Harculo / IJsselcentrale	Niet geschikt voor festivals i.c.m. plannen nieuwe woonwijk, natuurregels. Mogelijk wel geschikt voor kleinschalige outdoor.
Stadsbroek	Mooie en geschikte locatie, maar niet wenselijk om een toegewijd evenemententerrein te ontwikkelen. Recreatieterrein past beter bij het landelijke karakter en de vraag vanuit Stadshagen, maar nieuwe inrichting biedt wel kansen om, met inachtneming van de natuurwaarden (noordelijk deel weidevogelgebied), enkele keren per jaar evenementen toe te staan.
Wijde Aa (Noordzijde)	Eerder door de gemeente besloten dat dancefestivals niet wenselijk zijn in park Aa-landen, ten noorden veel particuliere grond.
PEC stadion	Wellicht geschikt i.c.m. parkeerterrein en/of trainingslocaties, of geschikt voor kleinere feesten: 7.000-10.000 man. Aandachtspunt bij deze locatie is de aanwezigheid van verschillende zorginstellingen in de directe omgeving.
Nieuwe Wetering (boven Stadshagen)	Niet geschikt i.v.m. geluid en grenzend aan Stadshagen. Die hoek misschien wel aantrekkelijk voor semi-tijdelijke evenementen (bijvoorbeeld vergunning voor 5-6 jaar), indien wenselijk voor organisatoren (niet gecontroleerd).
Braak terrein Blaloweg t.h.v. Talentstad Beroepscollege	Eventueel geschikt bij gebrek aan bestemming kleiner feestterrein: tot 25.000 bezoekers. Het terrein is/was bedoeld voor een indoor evenementenvoorziening, maar dit proces ligt voorlopig stil.

5.3.1 *Bestaande locaties*

Grote evenementen: Wijthmenerplas
Vanuit organisatoren is de wens duidelijk: de Wijthmenerplas is en blijft de beste locatie voor een groot zomerfestival. Kijken we puur naar de geanalyseerde data, dan onderschrijven we dat de Wijthmenerplas qua festivalbeleving en randvoorwaarden geschikt is als grootschalige evenementen- en festivallocatie. Maar op het punt van geluidoverlast scoort de Wijthmenerplas helaas ook hoog. Dit is voornamelijk gebaseerd op klachten uit het verleden waarna de gemeente de mogelijkheden voor grootschalige evenementen op deze locatie al heeft ingeperkt. Op dit moment mag er 3 dagen per jaar een grootschalig festival plaatsvinden, inclusief geluidsbeperking. Op basis van dit onderzoek kunnen wij niet onderbouwen dat dit aantal moet worden aangepast. Wel zien we grote meerwaarde van dit type evenement voor een stad als Zwolle.

Puur gebaseerd op de ruimtelijke data, die voor dit onderzoek is geanalyseerd, is er plek voor evenementen aan de Wijthmenerplas. Maar het huidige beleid en afspraken met omwonenden staan uitbreiding van het aantal decibel en het aantal grootschalige evenementen niet toe. De vraag is ook of de gemeente hier van af moet wijken. Dat is een politiek-bestuurlijke keuze. Het belang van evenementen voor de stad Zwolle is groot. Niet alleen vanuit economisch perspectief, maar ook als uitlaatklep en ontspanning voor de (jonge) Zwollenaren. Uitbreiding van het aantal grootschalige evenementen door te spreiden in tijd en ruimte beperkt de overlast voor omwonenden en/of moeten er indoor-alternatieven gezocht worden.

Ook dient een eventuele uitbreiding van het aantal evenementen dat per jaar wordt georganiseerd gepaard te gaan met aandacht voor mogelijke haken en ogen, zoals parkeerruimte en de (fiets)bereikbaarheid van het gebied. Ook kan hierbij gedacht worden voorzieningen voor meerdaagse festivals, zoals toestemming om te mogen overnachten/aanleg van een (tijdelijk) kampeerterrein en sanitaire voorzieningen.

Uiteindelijk betreft een eventuele uitbreiding een bestuurlijke keuze, waarbij een afweging dient te worden gemaakt tussen de door omwonenden ervaren overlast en hoe Zwolle zich als stad wil profileren: een aantrekkelijke plek om te wonen en te bezoeken (juist voor de doelgroepen die op dergelijke evenementen afkomen). Als men in Zwolle kiest voor het tweede komt daar onvermijdelijk geluidshinder bij kijken. Het huidige evenementenbeleid staat een uitbreiding van het aantal evenementen rondom de plas niet toe en ook omwonenden zullen overtuigd en in het proces meegenomen moeten worden. Daarnaast is er het aandachtspunt van de bestaande geluidsnormen (dBA en dBC) die binnen het huidige evenementenbeleid voor de Wijthmenerplas ontoereikend zijn voor een optimale festivalbeleving.

Een gelijkwaardige locatie aan de andere kant van de stad biedt mogelijk lucht voor enkele grote evenementen, waarbij sprake is van evenredige spreiding over locatie en seizoen (zie 5.3.2 en hoofdstuk 6). Hierbij adviseren we om niet te snijden in het huidige aanbod, maar om het aantal evenementen uit te breiden op een andere locatie. Stadsbroek biedt ook hier op termijn kansen. In paragraaf 5.3.2 en het eindadvies gaan we hier verder op in.

Middelgrote evenementen: Grote Voort
De Grote Voort komt voor feesten en kleine festivals als beste alternatief naar voren. Organisatoren zijn reeds bekend met de mogelijkheden van het terrein en het ligt relatief dicht bij het centrum, maar raakt niet direct aan bebouwing. Op dit moment is de grond niet in eigendom van de gemeente en zijn er plannen voor bedrijvigheid. Ondanks deze plannen adviseren wij, met het oog op de beperkte ruimte en sluiting van de IJsselhallen, om als gemeente in te zetten op het beschikbaar houden van

deze locatie voor evenementen en hier afspraken over te maken voor minimaal 5 jaar, liefst langer.

PEC Zwolle stadion (MAC³PARK stadion)
Het PEC Zwolle stadion biedt plaats aan zo'n 14.000 toeschouwers tijdens voetbalwedstrijden en heeft op het veld ruimte voor zo'n 7.000 bezoekers extra (uitgaande van het formaat van het veld en de norm van 1 bezoeker per vierkante meter). Het stadion is in eigendom van de Lenferink Groep. In andere stadions in Nederland van vergelijkbaar formaat en in vergelijkbare steden worden al succesvol evenementen gehouden, bijvoorbeeld in het AFAS stadion (Alkmaar, capaciteit 19.478), Goffertstadion (Nijmegen, capaciteit 12.500) en de Euroborg (Groningen, capaciteit 22.500). Het stadion zou in de zomermaanden mogelijk gebruikt kunnen worden als evenementenlocatie. Het voordeel van deze locaties is dat alle randvoorzieningen al aanwezig zijn, zoals water, stroom, data, toiletvoorzieningen, laad- en losplekken en parkeerplaatsen. Daarnaast ligt het stadion ook op fietsafstand van station Zwolle. Voor Zwollenaren zelf is de locatie gemakkelijk bereikbaar. In de directe nabijheid van het PEC-station is een aantal zorginstellingen gevestigd, dus is het wel zaak om goed te kijken naar bijvoorbeeld eindtijden van evenementen.

Kleine evenementen: Binnenplaats perron 38
Voor kleine evenementen is de binnenplaats van Perron 38 geschikt, maar deze locatie wordt reeds ontwikkeld als klein evenemententerrein (pilotjaar 2023 en opname in het bestemmingsplan voor de Spoorzone).

5.3.2 *Potentiële locatie: Stadsbroek*
Zoals in hoofdstuk 3 en 4 reeds is beschreven, zien we potentie om Stadsbroek te ontwikkelen als hoogwaardig multifunctioneel recreatiegebied waarbij voldoende ruimte is voor natuur maar ook voor vlakken met een intensievere vorm van recreatie. De combinatie met de wielerbaan en outdoor hub biedt mogelijk ook kansen voor enkele grootschalige evenementen, rekening houdend met het broed- en foerageerseizoen van weidevogels in het gebied.

In 2023 heeft er een participatietraject plaatsgevonden waarbij omwonenden zijn gevraagd naar hun wensen voor Stadsbroek. In dit traject zijn grootschalige evenementen niet besproken. Gezien de stedelijke groei, de ambities van de stad én de relatief jonge bevolking, moet de gemeente afwegen om ook in Stadsbroek mogelijkheden te creëren voor grootschalige evenementen, maar moet dit met zorg en aandacht afgestemd worden binnen het lopende gebiedsproces. Hierbij moet onderstreept worden dat Stadsbroek een ander karakter heeft dan de Wijthmenerplas en dat het evenementenbeleid strak geregisseerd wordt.

De kansen voor evenementen in Stadsbroek zijn verder uitgewerkt in het advies (hoofdstuk 6).

5.4 *Conclusie*
Op dit moment is er binnen de gemeente geen geschikte ruimte voor een groot, nieuw evenemententerrein. Wel zien we kansen voor multifunctioneel gebruik van te ontwikkelen nieuwe terreinen. Maar het duurt lang voor deze nieuwe terreinen ook daadwerkelijk ingericht zijn en in de tussentijd groeit het inwoneraantal door. Bij een regionale middelgrote stad als Zwolle hoort een actief evenementenbeleid. Uiteraard dient geluidsoverlast te worden voorkomen, maar geluid hoort ook bij stedelijk gebied. Met de sluiting van de IJsselhallen per 1 januari 2024 (en reeds lopende afschaling van activiteiten) is er geen indoor (en dus geluidsvriendelijker) alternatief meer voor grote evenementen.

Grote evenementen worden volgens de organisatoren pas winstgevend vanaf 15.000 bezoekers en gemiddeld is een festival pas na 3 edities rendabel. Ook drukken oplopende kosten voor milieuonderzoeken op de

exploitatie. In combinatie met het inhuren van waterpunten en stroompunten, wordt het steeds moeilijker voor organisatoren om een rendabel evenement te organiseren. Kleinere feesten kunnen een alternatief zijn bij gebrek aan ruimte, maar ook deze feesten zijn pas rendabel vanaf een bepaald aantal bezoekers (1.500-2.000) waar plek voor moet zijn.

Voor kleinere en middelgrote evenementen zien we qua locaties meer kansen. De binnenplaats van Perron 38 is al aangewezen als evenementenlocatie en ook het stadion van PEC Zwolle zou een goede optie kunnen zijn voor grote feesten, mits rekening wordt gehouden met de genoemde aandachtspunten.

Voor alle evenementen en locaties geldt:

- **Wees glashelder** als gemeente richting bewoners over wat de koers van gemeente is en welk beleid daarvoor zal worden uitgevoerd. Als men kiest voor een aantrekkelijke stad voor jongeren met evenementen, durf daar ook voor te staan en draag het helder uit.
- **Denk aan álle inwoners**, niet alleen aan de mensen die de weg naar de raad of de pers kennen.
- **Spreiding in tijd en ruimte** helpt overlast op één plek te beperken. Waar in het voorjaar grote evenementen plaatsvinden aan de Wijthmenerplas, is het logisch om dit aantal uit te breiden op een andere locatie en op een ander moment in het jaar. Door ruimte voor grootschalige evenementen toe te voegen in bijvoorbeeld Stadsbroek blijft de overlast voor omwonenden van de Wijthmenerplas beperkt (hierbij rekening houdend met o.a. de broedseizoenen van weidevogels).
- **Voorkom 'pleisters plakken'** en zorg dat de gemeente bij tijdelijke toezeggingen afspraken kan vastleggen voor minimaal 5 jaar, zodat het rendabel blijft voor organisatoren om te investeren in een festivalconcept op een vaste locatie.

We hebben het al eerder genoemd, maar het evenementenbeleid past onzes inziens niet bij de ambitie en het profiel van de stad. Het organiseren van grootschalige dance-evenementen is lastig en op de plekken waar het kan is men gebonden aan geluidsnormen, maximum aantallen en eindtijden. Naar aanleiding van de evaluatie evenementenbeleid in 2015 zijn deze kaders ook nog eens aangescherpt. De stad ambieert een alternatief te zijn voor de Randstad en met name jonge mensen (o.a. starters en studenten) aan te trekken om de groeiambities te verwezenlijken. Om dit te bereiken zijn er ook stedelijke functies en evenementen van eenzelfde ordegrootte nodig. Grootschalige dance-evenementen en/of festivals horen hierbij en dragen bij aan de aantrekkelijkheid van de stad (voor zowel de potentiële bezoekers als bewoners). Wellicht zijn er ook opties te vinden in samenspraak met naburige gemeenten. Voorbeelden van grootschalige evenementen in landelijk gebied zien we op talloze plaatsen in Nederland en België, bijvoorbeeld Down the Rabbit Hole in Beuningen/Nijmegen. Bij uitwijken naar omliggende weilanden moet wel goed gelet worden op drainage van het terrein, eventueel tegemoetkoming in kosten voor de exploitant door bijvoorbeeld een goed stroomnetwerk aan te leggen en ook hier geldt: afspraken moeten voor minimaal 5 jaar vastgelegd kunnen worden.

6 Advies

De gemeente Zwolle staat voor een flinke toename van het inwoneraantal, mensen die moeten recreëren en van hun vrijetijd willen genieten. We adviseren de gemeente op hoofdlijnen om Stadsbroek in te richten als multifunctioneel recreatieterrein waar leisure en/of sportvoorzieningen een plek kunnen krijgen en waar op termijn eventueel kansen liggen voor grootschalige evenementen (eventueel gecombineerd met een wielerbaan). Daarnaast zien we kansen voor het uitbreiden van opstapplaatsen voor kano's en SUP, voor het sterk neerzetten van de gemeentelijke wielerambitie passend bij Fietsstad Zwolle en voor het vastleggen van locaties voor evenementen. In dit hoofdstuk worden deze hoofdlijnen verder toegelicht.

6.1 *Breder recreatievraagstuk richting 2030-2040*

In 2023 is het Adviesrapport recreatiebehoefte Zwolle in 2030 en 2040 opgesteld waarin wordt beschreven hoe de toekomstige recreatiebehoefte eruit ziet en welke (ruimtelijke) kansen er vervolgens liggen om aan de toekomstige groen- en recreatiebehoefte te kunnen voldoen. De meeste kansen voor recreatie liggen in de groene zoom rondom het stedelijk gebied (zie pagina 9 voor kansenkaart).

De groei van Zwolle gaat snel, terwijl het ontwikkelen van een recreatiegebied (laat staan recreatiebos of nieuwe zwemplas) een plan van de lange adem is. Daarom adviseren we om binnen bestaande gebiedsprocessen alvast ruimte te maken voor de wielerbaan, land-waterrecreatie (*outdoorfun*) en eventueel grootschalige evenementen. Stadsbroek is in dit opzicht de meest passende locatie. De ontwikkelingen passen binnen de zonering van de Visie Milligerplas en bewoners hebben middels een participatietraject aangegeven graag ruimte te zien voor groenbeleving en recreatie. Bovendien vraagt de uitbreiding van Stadshagen van de afgelopen jaren om voldoende opvangcapaciteit op loop- of fietsafstand.

6.2 *Stadsbroek als multifunctioneel recreatiegebied*

Stadsbroek is in het Structuurplan Zwolle 2020 (2008) aangewezen als mogelijke locatie voor woningen, maar uit het participatietraject Stadsbroek en IJsselvizier blijkt dat er vooral veel draagvlak onder bewoners is voor groen en recreatie en dat zij de huidige landschappelijke kenmerken bijzonder waarderen. Meer toegankelijk groen en het ontwikkelen van een recreatief uitloopgebied zijn zeer wenselijk. Veel participanten zijn kritisch over verdere verstedelijking. Het Adviesrapport recreatiebehoefte 2030-2040 maakt duidelijk dat Zwolle het gemeentelijk beheerd groen rondom de stad flink moet uitbreiden om in de toekomst voldoende recreatieplaatsen te bieden aan de inwoners van de stad. In de Opinienota Verkenning Stadsbroek IJsselvizier (juni 2023) wordt aan de raad voorgesteld om Stadsbroek (en IJsselvizier) niet langer te beschouwen als locatie voor grootschalige woningbouw en in te zetten op groen en recreatie (waarbij er nog steeds sprake kan zijn van enige woningbouw).

Stadsbroek heeft een oppervlakte van ongeveer 2-3 vierkante kilometer en is op dit moment nog agrarisch. Daar passen de verschillende functies qua ruimtevraag in elk geval goed in. Zeker met het oog op de multifunctionele inrichting van een wielerbaan, hoeft de ruimte geen bottleneck te zijn. We adviseren, mede gebaseerd op het eerder genoemde adviesrapport, het participatietraject, de omgevingsvisie en andere beleidsstukken om Stadsbroek als volwaardig recreatief groengebied te ontwikkelen. Daarom raden we aan om de hier onderzochte recreatieve functies mee te nemen in het vervolgproces: het

opstellen van een gebiedsvisie voor Stadsbroek. Daarin kan integraal worden gezocht naar de inpassing van de verschillende voorzieningen in samenhang met de andere wensen en ideeën voor het gebied. Een gebied waarin allerlei vormen van recreatie de ruimte krijgen en zodanig is ingericht dat de natuur er weinig hinder aan ondervindt. Zonering van het gebied is daarom belangrijk om te sturen op gewenst gebruik.

6.2.1 *Identiteit Milligerplas ten opzichte van de andere plassen*

Bij ontwikkeling van Stadsbroek is de verbinding met de Milligerplas (zowel thematisch als fysiek/ruimtelijk) zeer belangrijk. Gelet op het karakter van het gebied (weidevogelgebied en dichtbij de rode kern en IJssel) adviseren we om het huidige karakter van de Milligerplas niet los te laten. In het adviesrapport schreven we hierover:

Bij de doorontwikkeling van de huidige plassen de huidige identiteit van de plassen behouden:

- *Wijthmenerplas, relatief intensief, gericht op plezierzoeker. Daar hoort o.a. verhuur bij van allerlei soorten (weliswaar binnen de beperkingen van het gebied);*
- *Agnietenplas, gericht op harmoniezoekers (families) en rustzoekers. Daar hoort bijvoorbeeld een half-verhard wandelpad rondom de plas bij, faciliteiten voor strandbezoek en speelmogelijkheden;*
- *Milligerplas, als "tussenvorm" benutten voor verschillende doelgroepen, waarbij een alternatief voor de Wijthmenerplas wordt geboden voor inwoners van Stadshagen (zie vorige punt), maar waar het ook prettig sporten en ontspannen is voor de overige inwoners. Gezien het ruimtelijke karakter is dit gebied minder geschikt voor de avontuurzoeker, maar biedt ontwikkeling van Stadsbroek […] mogelijkheden voor aanbodontwikkeling.*

6.2.2 *Recreatiezonering*

De noordzijde van Stadsbroek is aangemerkt als weidevogelgebied en aan de oostzijde van het gebied is het Zwarte Water aangemerkt als Natura 2000 gebied. Een recreatiezonering geeft richting aan gewenst gebruik van een terrein en maakt minimaal onderscheid tussen intensief en extensief gebruik. Naast bescherming van de natuurwaarden is ook de natuurbeleving een belangrijk element in de beleving van het gebied. De verschillende groepen mensen in Zwolle voelen zich allemaal tot een ander type landschap aangetrokken en het is daarom zaak om het landelijke karakter af te wisselen met locaties die landschappelijk gezien iets meer divers zijn, bijvoorbeeld door toevoeging van recreatiebos of andere belevingselementen.

Een dergelijke zonering kan bijvoorbeeld aan de noord- en oostzijde van het gebied slechts bestaan uit enkele struinpaden en voldoende zichtlijnen over het landelijk gebied. Laag-intensieve recreatie is veel minder verstorend voor vogels dan paden waar ook gemotoriseerd verkeer is[7]. In zuidwestelijke hoek is meer ruimte voor intensievere vormen van recreatie, waar we ook kansen zien voor het ontwikkelen van een zogenaamde outdoor hub en de wielerbaan. Aan de zuidzijde is het gebied verbonden aan de woonwijk Stadshagen. Daar passen laagdrempelige stedelijke faciliteiten zoals een hondenveldje en beweeglinten bij.

6.2.3 *Ruimte voor bewegen*

Door het hele gebied zien we mogelijkheden om beweging te stimuleren, door een mix van verharde en onverharde paden aan te leggen zonder onderbrekingen waar je op kunt skeeleren, fietsen, wandelen en andere vormen van sport uit kan oefenen. (Onverharde) aftakkingen zijn ideaal voor veilige, laagdrempelige wandelpaden waar niet gefietst mag worden.

[7] Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringsgevoeligheid en overzicht van maatregelen. (Vogelbescherming, 2022)

Belevingselementen zoals bruggetjes, kids-avonturenroutes en speelnatuur maken het gebied interessant voor verschillende doelgroepen. Aan het verharde lint kunnen sportfaciliteiten worden ontwikkeld zoals velden en 'buitengyms'. De ligging aan de Milligerplas biedt kansen voor triatlons.

6.2.4 *Wielerbaan*

In de huidige situatie is het sportaanbod nog voldoende, maar de gemeente geeft in haar Visie sportaccommodaties (2019) aan dat dat evenwicht binnenkort omslaat in een tekort. Een multifunctionele wielerbaan, naar het voorbeeld van het TD Bike Park Sittard-Geleen, biedt mogelijkheden voor zowel verenigingen als het ongeorganiseerd sporten in de openbare ruimte (als er niet wordt getraind in verenigingsverband). Stadsbroek voldoet aan de ruimtelijke randvoorwaarden en is op basis van dit onderzoek de meest kansrijke locatie. Afhankelijk van de ambitie van de gemeente voor het uitwerken van de wielerbaan, zien we kansen voor een beweegnetwerk waar het wielerparcours onderdeel van uit gaat maken. De wielerbaan zou bijvoorbeeld in zuidwestelijke hoek van Stadsbroek kunnen worden ontwikkeld waarbij de baan middels twee toevoerspaden kan worden afgesloten en zo een veilig parcours ontstaat, maar waarbij de baan op momenten dat de baan niet gebruikt wordt, gewoon toegankelijk is voor individuele recreanten. Segmentatie in het parcours zorgt ervoor dat er ook kleinere rondjes kunnen worden gereden om techniektrainingen uit te voeren of om veilig met meerdere teams tegelijk te trainen.

Door landschappelijke elementen in te richten zoals heuvels, vijvers etc. wordt het gebied ook interessant voor andere recreanten. Wandelaars kunnen om het parcours heen lopen en/of kunnen op gezette tijden (delen van) het parcours gebruiken. Een verhard pad is ook aantrekkelijk voor recreatieve skeeleraars, recreatieve fietsers en hardlopers. In combinatie met sporttoestellen langs het lint en natuurspelen op strategische plekken maakt een dergelijke wielerbaan het gebied interessant en toegankelijk voor jong en oud. Goede voorbeelden hiervan zijn het Tom Dumoulin Bike Park (eerder in dit rapport reeds genoemd) en de Nedereindse Plassen in Utrecht.

6.2.5 *Outdoor recreatie*

De ligging aan de Milligerplas biedt kansen voor het ontwikkelen van een outdoor hub. We denken dan aan een open veld van 2000 vierkante meter (het liefst gesitueerd aan de zijde van de Milligerplas) en veilige mogelijkheden om een deel van de Milligerplas te gebruiken voor groepsrecreatie. Het bosje tussen Stadsbroek en de plas in zou idealiter beschikbaar worden gesteld voor outdoor activiteiten.

Zowel bij de hub als bij de functie van recreatieterrein past ook een kleinschalige (overdekte) ontvangstruimte, toiletvoorzieningen en ondergeschikte horeca. Wellicht kan dit in samenspraak met de wielerbaan worden ontwikkeld zodat bebouwing tot een minimum beperkt wordt.

Indien gebruik gemaakt wordt van de Milligerplas voor waterrecreatie moeten duidelijke afspraken gemaakt worden met de duikvereniging en de brandweer, omdat er afgezonken objecten in de plas liggen.

Gedeelde accommodatie in gemeentelijk eigendom

We adviseren om de grond en bebouwing niet in eigendom uit te geven of te verpachten. Het beheer van het terrein kan onderling worden afgestemd met de organisaties die hier gebruik van maken. Indien dit gewenst is, is het wel zaak om duidelijke afspraken te maken over het gebruik en huur naar rato. De initiatiefnemers geven voorkeur aan een gedeelde opslagplek voor bijvoorbeeld kano's en ander buitenmateriaal. Daarnaast is er behoefte aan vaste en langjarige afspraken, bijvoorbeeld over het gebruik van veldjes en plassen, maar ook met het oog op het ontwikkelen, pachten of huren van bestaande bebouwing. Ons advies is daarom om als gemeente een gebouw in te richten waar verschillende

ondernemers ruimten kunnen huren en waar langdurige opslag gerealiseerd kan worden.

De gemeente mag niet zomaar grond uitgeven (verkoop óf pacht) aan een andere partij zonder openbare procedure. Overheden moeten eerst de voorgenomen pacht- of verkoop kenbaar maken om vanuit het gelijkheidsbeginsel alle geïnteresseerde partijen kans te geven om initiatief te nemen en moeten daar minimaal 20 kalenderdagen de tijd voor geven. Daarna moeten overheden de initiatieven transparant en naar redelijkheid beoordelen op redelijke criteria. Indien de gemeente een outdoor hub gaat ontwikkelen en ruimte wil vrijgeven (zie het als een sporthalconstructie) aan partijen die opslagruimte voor recreatie nodig hebben, is het noodzakelijk dat de gemeente geen pachtconstructies aangaat met één voorgenomen partij zonder gelijke kansen voor andere mogelijk geïnteresseerde partijen. Verhuur van losse ruimten moet, naar onze inschatting, mogelijk zijn, maar wij adviseren nadrukkelijk om voorafgaand aan de ontwikkeling te spreken met de grondjurist van de gemeente om de benodigde procedure vast te leggen. Denk hierbij onder andere aan de openbare aanbestedingsprocedure en lengte van huurcontracten. Wat doet de gemeente indien er ruimte vrij komt? Wanneer spreekt men van huur en wanneer van pacht?

6.2.6 *Waterverbinding Westerveldse Bos*

Een waterverbinding tussen Stadsbroek en het Westerveldse Bos voor wandelaars en fietsers zorgt voor een alternatieve aanvliegroute dan de toevoer door Stadshagen, geeft een extra dimensie aan de route naar het terrein toe en verbindt het gebied aan het wandel- en fietsroutenetwerk.

6.2.7 *Ruimte voor evenementen*

In Stadsbroek hoort het niet elk weekend feest te zijn. Dat is niet wenselijk met oog op verstoring van de natuur en de natuurbeleving en levert ook veel overlast op voor omwonenden. Ook uit het reeds lopende participatietraject is geconcludeerd dat er weinig animo is voor een (permanente) evenementenlocatie in Stadsbroek. Maar Zwolle is een stad waar af en toe wel ruimte moet zijn grote evenementen. We zien op termijn kansen voor het (onder voorwaarden) toestaan van enkele grootschalige evenementen als tegenhanger van de Wijthmenerplas. We adviseren ook om de huidige mogelijkheden aan de Wijthmenerplas in ieder geval niet verder uit te hollen. Qua festivalbeleving kan geen enkele locatie in en om Zwolle tippen aan deze locatie. Om toch ruimte te maken voor enkele extra evenementen in Stadsbroek zien we eenzelfde beleid voor ons als op dit moment geldt rond de Wijthmenerplas. Denk hierbij aan een redelijk geluidlimiet, maximaal 3 grote evenementen per jaar en idealiter complementair aan de agenda van Wijthmenerplas. Daar vinden vooral in het voorjaar evenementen plaats, wellicht biedt het broed- en foerageerseizoen van de weidevogels juist meer ruimte in de nazomerperiode[8].

Als de gemeente ook potentie ziet voor het uitbreiden van het aantal grootschalige outdoor evenementen door ruimte te maken in Stadsbroek, is er een zorgvuldig proces voor nodig om evenementen in te bedden in het lopende gebiedsontwikkelingsproces. In het participatietraject met omwonenden is niet gesproken over grootschalige evenementen. Als de keuze voor een evenementenfunctie zonder zorgvuldig proces in de toekomstplannen landt, geeft dit een verkeerd signaal naar de omwonenden.

Naast de grote evenementen biedt de wielerbaan ook ruimte om regionale sportevenementen te organiseren. Neem hierbij wel de draagkracht van de omgeving mee, met name gericht op de aanzuigende werking van verkeer en geluidsoverlast.

[8] Dit betreft een aanname en is niet onderzocht.

6.2.8 *Overige aandachtspunten*

Bij het ontwikkelen van Stadsbroek als recreatieterrein moet verder ruimte gezocht worden voor een parkeerterrein. Het autoluw maken van de toegangswegen is een overweging, waarbij ons advies zou zijn om in dat geval in te zetten op smart mobility opties, zoals deelfietsstations en oplaadpunten. Nutsvoorzieningen lopen door tot aan het eind van de woonkern en dienen bij de bebouwing doorgetrokken te worden.

6.3 *Ontwikkelen opstapnetwerk kleinschalige waterrecreatie*

Hoewel dit adviesrapport alleen voorziet in advies richting nieuwe of bestaande locaties voor een wielerbaan, outdoor activiteiten en evenementen, zien we ook kansen voor locaties om kleinschalige faciliteiten voor outdoor te ontwikkelen voor individueel gebruik, maar die naar redelijkheid ook gebruikt kunnen worden voor scholen, scouting en eventueel commerciële groepen. In het Adviesrapport recreatiebehoefte 2030-2040 is berekend dat Zwolle zeker 3-5 extra tewaterlaatplekken nodig zal hebben. Daarnaast zien we een toename van warme dagen door klimaatverandering en zien we een toename in deelname aan en interesse in waterrecreatie. Kleine steigertjes die een netwerk vormen van kano- en SUProutes kunnen voorzien in die behoefte. In Zwolle Zuid zijn er genoeg sloten om op te kanoën, maar in andere delen van de stad zijn daar weinig opties voor. Als er in de toekomst ook in andere stadsdelen kleine vaarrondjes ontwikkeld worden, is het belangrijk om gebruik van het netwerk laagdrempelig te maken door opstapplekken te creëren.

6.4 *Zwolle verder profileren als wielerstad*

Zwolle profileert zich als echte fietsstad en heeft met bijna 50% van de verplaatsingen binnen de stad op de fiets, het hoogste fietsgebruik in Nederland. De stad beschikt over verschillende fietsroutes in en rondom de stad voor recreatief gebruik en om snel van A naar B te komen. Daarnaast wordt er voor de wielerfans al sinds 1961 de Ster van Zwolle georganiseerd (de naam verwijst naar de vorm van de Zwolse binnenstad). Met het realiseren van een hoogwaardige wielerbaan zijn er voor Zwolle mogelijkheden om de toppositie nog breder uit te dragen, bijvoorbeeld door het organiseren van een NK wielrennen. Lokale fiets- en schaatsiconen zouden een ambassadeursrol kunnen krijgen waarmee Zwolle hét uithangbord wordt van fietsend Oost-Nederland.

6.5 *Keuzes maken ten aanzien van evenementen*

De evenementensector heeft het moeilijk. Mede door toenemende kosten, maar ook door een gebrek aan toekomstperspectief. De komende jaren is er in Zwolle te weinig ruimte voor grote en middelgrote evenementen. Op lange termijn is het niet duidelijk waar de gemeente naar toe wil. Aan de ene kant wil de gemeente werkgevers en talent naar de stad trekken en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor jonge, nieuwe inwoners ontwikkelen. Daar hoort een levendige programmering bij, maar de tendens van de laatste jaren laat echter zien dat er steeds minder mogelijkheden zijn om een evenement te organiseren. Op de verschillende locaties gelden steeds meer beperkende regels. Sommige aanpassingen zijn ad hoc doorgevoerd. Daarnaast zorgen toenemende kosten om vergunningen aan te vragen en milieuonderzoeken uit te voeren ervoor dat het in veel gevallen niet meer rendabel is om grote evenementen te organiseren. Wij adviseren de gemeente de komende jaren te investeren in een vitale evenementensector.

We adviseren de gemeente om:

- De huidige evenementenlocaties langdurig te verankeren in beleid, waaronder:
    - Grote Voort behouden als evenemententerrein
    - Afspraken Wijthmenerplas niet verder uithollen
- Mogelijkheden te verkennen voor gebruik van het MAC^{3}PARK (PEC Zwolle stadion) voor evenementen;
- De mogelijkheid om evenementen te laten plaatsvinden mee te nemen in verkenningen van toekomstige

gebiedsontwikkelingsprocessen, met name gericht op recreatieterreinen (waarvan Stadsbroek er in dit adviesrapport één zou kunnen zijn);

- Spreid overlast in tijd en ruimte: af en toe een groot evenement moet plaats kunnen vinden, maar niet wekelijks en er moeten meerdere uitvalsplaatsen zijn voor grote events, zoals nu is meegenomen voor Stadsbroek, maar eventueel ook buiten de gemeentegrenzen;
- Meerjarige afspraken te maken met organisatoren, omdat festivals met onzekere of kortlopende locatiebepalingen te risicovol zijn voor ondernemers;
- Eventueel: identiteitsbepalende (dance-)evenementen óók te beschouwen als kernevenementen zodat meerjarige afspraken gemaakt kunnen worden over financiën, inhoud, groei, bereik en communicatie-uitingen onder de naam Zwolle.

BUREAUBUITEN
economie & omgeving

Bureau BUITEN
Economie en Omgeving

Wittevrouwensingel 100
NL-3514 AM Utrecht

info@bureaubuiten.nl
+31 (0)30 - 231 89 45

www.bureaubuiten.nl